

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 56.	Utgitt 28 desember.	1927
---------	---------------------	------

(Oversettelse).

Brigde i § 65 i fyresegnene at Arbeidsdepartementet av 20 desember 1926, fastsett 16 desember 1927 etter lov om motorvogner av 20 februar 1926.

Endring av § 65 i Ar-16 desbr. beidsdepartementets forskrifter av 20 desember 1926, fastsatt 16 desember 1927 i henhold til lov om motorvogner av 20 februar 1926.

§ 65 skal heretter lyda:

«Den årlege avgifti for registrering og kontroll av motorvogner som er umhandla i § 34 i lovi, vert fastsett soleis til so lenge:

- a) For motorvogn som veg over 350 kg. og for prøve-nummerkr. 17,50.
- b) For andre motorvogner og for motorsyklar med eller utan sidevognkr. 8,00
- c) For tilhengsvogn (tilhengsslede), sykkel med påhengsmotor og invalidemotorsykelkr. 5,00.

For tilhengsslede at motor-sykel betalar ein ikkje kontrollavgift.

Disse avgiftene vert oppkravde og betala saman med vegavgifti.»

Disse fyresegnene tek til å gjelda frå 1 januar 1928.

§ 65 skal herefter lyde:

«Den i lovens § 34 omhandlede årlige avgift for registrering og kontroll av motorvogner fastsettes inntil videre således:

- a) For motorvogn som veier over 350 kg. og for prøve-nummerkr. 17,50.
- b) For andre motorvogner og for motorsyklar med eller uten sidevognkr. 8,00.
- c) For tilhengervogn (tilhengerslede), sykkel med påhengsmotor og invalidemotorsykelkr. 5,00.

For tilhengerslede til motorsykel betales ingen kontrollavgift.

Disse avgifter opkreves og betales sammen med veiavgiften.»

Ovennevnte bestemmelser trer i kraft fra 1 januar 1928.

16 desbr. **Skrivelse fra Socialdepartementet**, hvori meddeles at departementet med hjemmel i kongelig resolusjon av 2 desember 1927 har fastsatt følgende bestemmelser for transport med fartøi av håndvåbenpatroner:

«Håndvåbenpatroner pakket i esker eller papiromslag og eskene (pakkene) støtt anbragt i solide og forsvarlig lukkede trekasser tillates sendt uten vektsbegrensning med passasjerskib som almindelig gods.

Forsendelsene må være tydelig merket med varens navn og kvantum, f. eks.

6,5 mm. skarpe geværpatroner
3000 stkr.

samt avsenderfirmaets navn eller fabrikkmerke.

Fraktbrevet skal være påført en av avsenderen undertegnet erklæring om at forsendelsen er overensstemmende med hvad der er bestemt i disse forskrifter.

Sprengstoff, eksplosive tendmidler, ildsfarlige væsker og annet lett antendelig gods må ikke stues i samme rum som håndvåbenpatroner.»

19 desbr. **Skrivelse fra Landbruksdepartementet**, hvorved i medhold av lov nr. 7 av 14 juli 1893 bestemmes:

I. De ved kongelig resolusjon av 9 september 1895 stadfestede vedtekter for anvendelse av piggråd til gjerde i Strand herred, Rogaland fylke, opheves.

II. a. I Strand herred, Rogaland fylke, er det mot offentlig vei forbudt å anvende piggråd til gjerde i mindre høide over jorden enn 1 meter. Adgangen til å anvende piggråd til gjerde for øvrig er fri.

b. Overtredelse av disse regler straffes med bøter.

20 desbr. **Rundskrivelse fra Justisdepartementet til politimestrene.**

Fremmedloven. Rundskrivelse nr. 1.

Det bestemmes herved at lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket skal tre i kraft 1 januar 1928, jfr. kongelig resolusjon av 26 september 1927.

Mens de hittil gjeldende bestemmelser på fremmedlovgivningens område vesentlig har inneholdt forskrifter om hvilke formaliteter utlendinger må iaktta for å få adgang til landet og tillatelse til å opholde sig her, har den nye fremmedlov også bestemmelser som gir myndighetene adgang til effektivt å regulere og kontrollere innvandringen. Disse bestemmelser er av meget stor betydning, idet de tar sikte på å begrense den ikke ubetydelige tilstrømning av utlendinger som søker erhverv her til fortrenghet for landets innvånere. Dette gjelder særlig bestem-

melsene om arbeidstillatelse. Da det er av den største viktighet 20 desbr. at disse bestemmelser håndheves med interesse og aktpågivenhet, bør de vies spesiell oppmerksomhet. Foruten disse bestemmelser innfører loven en rekke endringer i de forskrifter som nu gjelder på fremmedkontrollens område, endringer som er innført dels av hensyn til å lette reiselivet og samkvemmet mellem vårt land og andre land, dels av hensyn til utlendingenes personlige interesser. Man henleder videre oppmerksomheten på at den nye lov etablerer en centralmyndighet, som vil få den overordnede ledelse av fremmedkontrollen, og hvortil politiet vil ha å henvende sig i spørsmål herom. Denne centralmyndighet vil få til opgave å sørge for at fremmedkontrollen over hele landet blir fullt effektiv, og at den blir praktisert efter ensartede prinsipper. Til støtte for dette arbeide vil den bli utstyrt med et centralregister over alle utlendinger som har opholdstillatelse her i landet. Den omhandlede centralmyndighet blir det nuværende Centralpasskontor.

Angående lovens nærmere bestemmelser henviser man for øvrig til følgende 7 rundskrivelser av idag med bilag:

Rundskrivelse nr. 2 angående «Utlendingers innreise» (som bilag følger «Forskrifter om utlendingers innreise i Norge»),

rundskrivelse nr. 3 angående «Visering» (som bilag følger «Instruks inneholdende nærmere bestemmelser om viseringsmyndighetenes visering av utlendingers pass»),

rundskrivelse nr. 4 angående «Arbeidstillatelse»,

rundskrivelse nr. 5 angående «Opholdstillatelse»,

rundskrivelse nr. 6 angående «Registrering og protokollering av utlendinger m. v.»,

rundskrivelse nr. 7 angående «Utvisning» og

rundskrivelse nr. 8 angående «Arbeidsformidlings- og feste-kontorers, samt kretssykekassers plikt til å gi melding om utlendinger m. v.».

Som det vil ses av disse rundskrivelser, er der innført nye skjemaer for meldebevis og opholdsbok, og likeså for de meldinger angående utlendinger som blir å sende i henhold til den nye fremmedlov, samt for fremmedregisterkortene. Derhos er innført trykte skjemaer for ansøkninger om arbeidstillatelse. Alle disse skjemaer vil fåes ved henvendelse til Justisdepartementet, som holder lager av dem.

Ifølge Fremmedlovens § 27 skal loven ikke gjelde på Svalbard. Svalbardkonvensjonen (traktat av 9 februar 1920 som er inntatt i «Overenskomster nr. 9 for 1925») bestemmer at alle de kontraherende maktens undersätter skal ha like rett til adgang til og ophold på Svalbard. Som følge herav vil utlendinger kunne reise dit uten å være i besiddelse av pass, og de

20 desbr. vil heller ikke ha plikt til å melde sig for nogen myndighet der, eller til å søke om opholdstillatelse eller arbeidstillatelse, likesåltt som de vil kunne utvises. Blir en utlending utvist fra Norge, gjelder forbudet mot å vende tilbake til riket ikke Svalbard.

Lovens § 27 bestemmer videre at Kongen kan gi forskrifter om kontroll med utlendinger som kommer fra Svalbard. I henhold hertil og til kongelig resolusjon av 26 september 1927 bestemmer departementet herved, at de bestemmelse om utlendingers innreise i Norge som inneholdes i «Fremmedloven» og i de forskrifter som er fastsatt i henhold til den, inntil videre skal gjelde også for utlendinger som kommer fra Svalbard til nogen annen del av riket. Forsåvidt angår utenlandske reisende med turistskiber som efter ophold i en annen del av riket avgår til Svalbard og senere vender tilbake derfra, skal der dog kunne dispenseres fra bestemmelsene om passkontroll. Sådan dispensasjon gis på ansøking fra vedkommende rederi av Centralpasskontoret.

Man vil i forbindelse med den nye fremmedlovs ikrafttreden innskjerpe at der må føres en inngående kontroll med alle utlendinger som opholder sig innen hr. politimesterens embedsdistrikt. Et av de beste midler hertil er fremmedregistret. Dette må snarest bringes helt à jour ved hjelp av de meldinger som politiet herefter vil få fra kretssykekasser, arbeidsformidlings- og festekontorer og fra vedkommende utlendinger selv.

Samtidig med at den nye fremmedlov, hvorav et avtrykk følger som bilag til denne rundskrivelse, og de bestemmelser som er fastsatt i henhold til den, trer i kraft, opheves de hittil gjeldende bestemmelser om utlendingers adgang til riket. Dette gjelder ikke bare de lover og lovparagrafer som er opregnet i den nye fremmedlovs § 28, men også de forskrifter som er fastsatt i henhold til disse lovbestemmelser. Dog vedblir bestemmelsene om utlendingers adgang til forbudte områder fremdeles å være gjeldende. De midlertidige passforskrifter der er istandbragt i anledning av faren for utbredelse av munn- og klovtsyke, vedblir likeledes inntil videre å gjelde.

Idet man meddeler foranstående, og idet der oversendes et eksemplar av alle de nye skjemaer som skal benyttes i henhold til den nye fremmedlov og de bestemmelser der er istandbragt med hjemmel av den, skal man anmode om at samtlige politifunksjonærer innen hr. politimesterens embedsdistrikt må bli gitt underretning om loven og disse bestemmelser.

Man vedlegger endel avtrykk av rundskrivelser nr. 1—8 angående «Fremmedloven» med bilag.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til politimestrene. 20 desbr.

Fremmedloven. Rundskrivelse nr. 2.

Utlendingers innreise.

Med hjemmel av lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket, jfr. kongelig resolusjon av 26 september 1927, har departementet idag utferdiget «Forskrifter om utlendingers innreise i Norge». Disse forskrifter trer i stedet for de hittil gjeldende passforskrifter. De er inntatt som bilag til denne rundskrivelse.

Departementet skal til de enkelte paragrafer i forskriftene bemerke:

Til § 1. Det må av vedkommende passkontrollør påses at passet er utstedt av kompetent offentlig myndighet. Norske statsborgere som kommer fra utlandet, vil i almindelighet ha pass. Har de ikke sådant og heller ikke andre legitimasjons-papirer, er det tilstrekkelig at den funksjonær som visiterer passene, vet at vedkommende er norsk statsborger, eller at dette bekreftes av tilstedeværende personer hvis troverdighet funksjonæren kjenner eller ikke har grunn til å tvile på. I tvilstilfelle bør saken forelegges for nærmeste politiembetsmann.

Paragrafens annet ledd inneholder bl. a. en ny almindelig bestemmelse om at der i familiepass kan medtas barn under 21 år.

Til § 2. Passkontrolløren må noie undersøke passets opplysninger om innehaveren, særlig opplysningene om vedkommendes stilling og statsborgerforhold, og tiden for passets gyldighet.

Til § 3. Det forekommer undertiden at internasjonale forbrydere kommer inn i Norge på forfalskede pass. Man legger derfor vekt på at passkontrolløren foretar en nøiaktig undersøkelse av passet for å bringe på det rene om dets tekst er rettet, eller om det for øvrig bærer preg av å være forfalsket. Får han bestemt mistanke om at dette er tilfellet, bør pass-innehaveren avvises, eller om han ønsker det, overleveres til nærmeste politikammer forat nærmere undersøkelse kan foretas.

Til § 4. Hvis den funksjonær som visiterer passet, ikke forstår det sprog som det er avfattet i eller som det er oversatt til, kan han la vedkommende passere hvis passet er visert og viseringspåtegningen er i orden. Ellers har han å forelegge saken for nærmeste politiembetsmann.

Til § 5. Der er mellom Norge og Sverige truffet en ordning hvorefter norske og svenske statsborgere tilhørende befolkningen i grensdistriktene skal kunne opholde sig i de tilstøtende distrikter i det annet land inntil 3 dager uten å være forsynt med pass, men bare med attest fra offentlig myndighet om

20 desbr. nasjonalitet og bostedsforhold. Denne fritagelse gjelder således ikke utlendinger som bor i grensdistriktene. Lensmennene i disse distrikter skal på begjæring utstede sådanne attester som her omhandlet til norske statsborgere der er bosatt i deres distrikt. Herfor antas de i henhold til sportellovens § 142 berettiget til å beregne kr. 1,60.

Ifølge konvensjonen mellom Norge og Finland av 28 april 1924 om samferdsel på Pasvik og på Jakobselv kan reisende fra hver av de to stater i Pasvik fra grenselinjen mellom røsene nr. 354 og nr. 355 til grenselinjen ovenfor Skoltefoss, samt i Jakobselv benytte sig av den annen stats vannområde i den utstrekning hvori dette er nødvendig for samferdselen. Denne rett omfatter også adgang til å gå i land på strandbreddene på de steder hvor det er nødvendig av hensyn til ferdsele eller for trekning av båtene. Under denne ferdsel på den annen stats område er de reisende fritatt for passtvang. Ifølge konvensjonens bestemmelser skal videre den på breddene av Pasvik og Jakobselv bosatte befolkning ha adgang til uten generende formaliteter å begi sig inn på den annen stats område ved grensen overensstemmende med de regler som de to staters myndigheter blir enige om. Sådanne regler er foreløbig ikke fastsatt. Det er i stedet inntil videre overlatt til vedkommende passkontrollørers konduite å avgjøre hvilke formaliteter som bør kreves med hensyn til kontrollen med grenseboerne under den daglige samtrafikk. Forutsetningen er at elvebefolkningen så vel ved Pasvik som ved Jakobselv, som hittil, skal kunne ferdes på den annen side av grensen uten generende formaliteter. Dette gjelder imidlertid alene grenseboerne. Overfor andre blir pass- og fremmedkontrollen å håndheve overensstemmende med de gjeldende forskrifter.

Ifølge den promemoria angående trafikk og transitt ved Pasvikelvns nederste del som ledsager sjøfartkonvensjonen mellom Norge og Finland av 19 desember 1925, skal personer. der overensstemmende med de bestemmelser som heri er omhandlet, passerer norsk territorium, være forsynt med behørig legitimasjonsdokumenter som tilsikrer dem innreise i Finland. Over de dokumenter som i sådanne tilfelle vil være nødvendige for finske borgere, er der av de finske myndigheter istandbragt en offisiell fortegnelse ledsaget av gjenparter av foreskrevne formularer. Angående disse legitimasjonsdokumenter er der tidligere gitt nærmere meddelelse i departementets skrivelse av 16 oktober 1926 til fylkesmannen i Finnmark.

Når amerikanske eller kanadiske statsborgere som er født i Norge, Danmark eller Sverige, kommer til Norge uten pass, men med sådanne legitimasjonsdokumenter som er omhandlet i paragrafens siste avsnitt, bør de av passkontrollørene gjøres

opmerksom på forskriftenes bestemmelser. Under gjennom- 20 desbr.
reisen tillates vedkommende dansk- eller svenskfødte person ikke
å opholde sig lenger i Norge enn nødvendig til reisens fort-
settelse.

Til § 6. For visum betales et gebyr som varierer for de
forskjellige lands undersåtter. Herom er fastsatt nærmere
bestemmelser i særskilt gebyrtariff (se for øvrig departementets
rundskrivelse av idag om «Visering»).

De viseringsberettigede norske legasjoner og konsulater i
utlandet er følgende: *L e g a s j o n e n e* i Berlin (tillike akkred-
ditert i Wien og Budapest), Buenos Aires (tillike akkreditert i
Paraguay og Uruguay), Havana, Helsingfors (tillike akkreditert
i Riga og Reval), Kjøbenhavn (tillike akkreditert i Haag),
Lissabon, London (tillike akkreditert i Brüssel), Madrid, Moskva,
Mexico, Paris, Peking, Rio de Janeiro, Rom (tillike akkreditert
i Bern og Athen), Stockholm, Tokio, Warschau og Washington,
samt *k o n s u l a t e n e* i Antwerpen, Kjøbenhavn, Reval,
Reykjavik, Helsingfors, Marseille, Rotterdam, Genua, Riga,
Kaunas (Kovno), Memel (Klaipeda), Archangelsk, Leningrad,
Zürich, Belgrad, London, Newcastle-on-Tyne, Liverpool, Edin-
burgh-Leith, Glasgow, Hull, Stockholm, Göteborg, Prag, Berlin,
Hamburg, Danzig, Budapest, Wien, Calcutta, Shanghai, New
York, Chicago, San Fransisco, St. Paul, Montreal, Valparaiso,
Cairo, Kapstad og Melbourne.

Til § 7. For returvisum betales samme gebyr som for
almindelig visum.

Til § 8. Den almindelige regel er fremdeles at en ut-
lending ikke tillates innreise i Norge medmindre hans pass er
visert av norsk legasjon eller konsulat i utlandet eller forsynt
med returvisum av Centralpasskontoret. Det gjelder dog en
rekke undtagelser fra denne regel, idet viserings tvangen er
ophevet for borgere av følgende land: Sverige, Danmark,
Island, Nederlandene, Luxemburg, Schweiz, Lichtenstein, Frank-
rike, Storbritannia og Irland (borgere av de britiske dominions
iberegnet), Italia, Spania, Portugal og Mexico.

Belgiske borgere er fritatt for viseringsplikt hvis deres
ophold i Norge ikke vil vare over 3 måneder.

Overfor borgere av De forente stater er viserings tvangen
delvis ophevet. Norskfødte, svenskfødte, danskfødte og islandsk-
fødte amerikanske statsborgere er nemlig fritatt for viserings-
plikt, når det fremgår av det pass eller annet legitimasjons-
dokument som de er i besiddelse av, at de er født i et av de
nevnte land. Viseringsfritagelsen omfatter også hustru som reiser
sammen med sin mann, selv om hun ikke er født i Norge, Sverige,
Danmark eller Island, når betingelsen for fritagelsen foreligger
for mannens vedkommende. Det samme gjelder umyndige og

20 desbr. mindreårige barn hvis de reiser sammen med sin far eller mor og en av disse er født i et av de omhandlede land. Derimot er ikke en mann fritatt for viseringsplikt fordi hans hustru er norsk-, svensk-, dansk- eller islandsfødt.

Videre er viseringstvangen delvis ophevet for reisende med visse dampskibslinjer (Amerikalinjer), idet sådanne reisende på vei til eller fra Amerika kan reise gjennom Norge uten visum på nærmere angitte vilkår, selv om de ikke er statsborgere av land for hvis borgere viseringstvangen er ophevet i Norge. Forutsetningen er at vedkommende dampskibsselskap overfor Justisdepartementet har forpliktet sig til å sørge for at de reisende fortsetter reisen ut av landet, og til å refundere de utgifter som måtte bli påført det offentlige ved deres opphold her eller transport ut av landet. Angående den her omhandlede viseringsfritagelse er fastsatt følgende nærmere bestemmelser: Reisende som på vei fra De forente stater går iland i norsk havn for å fortsette reisen til bestemmelsesland utenfor Norge, tillates gjennomreise gjennom Norge uten norsk visum, hvis de enten har pass visert for reise til eller gjennom Sverige eller Danmark, eller det er på det rene at de tillates innreise i Sverige eller Danmark uten forhåndsvisum av vedkommende lands myndigheter; reisende som på vei til De forente stater er forsynt med billett for reise til dette land med passasjerskib som de skal gå ombord i i norsk havn, tillates gjennomreise gjennom Norge uten norsk visum, hvis de enten er amerikanske statsborgere, eller de er finske eller tyske statsborgere og deres pass er forsynt med behørig amerikansk visum og det er på det rene at de vil komme i land i Amerika uten hinder av de amerikanske immigrasjonsbestemmelser. Disse bestemmelser, som for tiden gjelder passasjerer med Den norske Amerikalinje og Det forenede dampskibsselskabs Skandinavien Amerikalinje, er utvidet til også å omfatte passasjerer som på vei fra eller til De forente stater benytter britiske dampskibslinjer, uansett om vedkommende linjes skiber anløper norsk havn. Forutsetningen er også her at vedkommende dampskibsselskap har underkastet sig sådan forpliktelse som foran omhandlet. Erklæring herom er hittil avgitt av Cunard linjen og Canadian Pacific Railway Co. — De reisende det her gjelder, bør av passkontrollørene gjøres oppmerksom på at de uten unødig opphold må fortsette reisen til bestemmelseslandet.

Til § 9. Når skib eller luftfartøi kommer fra utlandet, skal besetningens pass visiteres på vanlig måte. Vedkommende passkontrollør må herunder sammenholde passene med mannskapslisten. Oppmerksomheten henledes på bestemmelsen i «Fremmedloven» § 13 om at person som ikke er norsk statsborger og som går fra stilling ombord i skib eller luftfartøi,

ikke må gå i land i Norge uten tillatelse av vedkommende politi- 20 desbr.
mester. Passkontrollørene må derfor ved visitasjon ombord
bringe på det rene om utlendinger aktes avmønstrer.

Angående «Identity and Service Certificates» og «Certificates of Discharge» henvises til Justisdepartementets rundskrivelser av 6 september og 6 november 1918, samt 28 september 1922. Disse legitimasjonsdokumenter godtas som pass for britiske sjøfolk der går i land i norsk havn fra skib som de er forhyret med.

Til § 10. Det dokument som omhandles, vil enten være en «Arbeidstillatelse» utstedt av Centralpasskontoret, eller et telegram fra dette, men kan også være en meddelelse fra vedkommende legasjon eller konsulat om at arbeidstillatelse er gitt. Derimot vil en meddelelse fra vedkommende arbeidsgiver som regel ikke være tilstrekkelig.

Til § 11. På tog fra utlandet er anordnet passvisitasjon av særskilte passkontrollører.

Personer som kommer til landet på mellomriksveiene, blir passkontrollert av tollfunksjonærer som er stasjonert ved disse veier.

I kystbyene utføres passkontrollen av politiet, som alltid skal møte frem når fartøi kommer fra utlandet. Tollmyndighetene gir uopfordret politiet meddelelse om alle sådanne fartøier, om mulig før deres ankomst. Vedkommende politi- og tollfunksjonærer bør såvidt mulig samtidig gå ombord i fartøiet.

Personer som kommer til landet med luftfartøi, skal, hvis ikke annet er bestemt, kontrolleres av politiet på det sted hvor fartøiet lander. Politiet må derfor holde sig underrettet om sådanne fartøiers ankomst.

Når den reisende ved passvisitasjonen får passere, skal passkontrolløren stemple det pass eller legitimasjonsdokument vedkommende er i besiddelse av. De foran omhandlede «Certificates of Discharge» må dog ikke stemples, medmindre vedkommende sjømann går i land i Norge for å bli avmønstrer. Herom henvises for øvrig til departementets rundskrivelse av 28 september 1922.

Til § 12. Bestemmelsene i denne paragraf må håndheves med lemp. Særlig gjelder dette bestemmelsen om avvisning av personer som kommer til landet med uvisert pass hvor visum er foreskrevet. Hvis passkontrolløren (politiet) på grunnlag av opplysningene i den reisendes pass og hvad han for øvrig får opplyst, anser det for utvilsomt at vedkommende vilde ha fått visum hvis han hadde søkt om det, bør avvisning ikke finne sted. Passkontrolløren (politiet) kan i sådanne tilfeller opkreve et gebyr av kr. 10,00 og gi passet påtegning herom og om at vedkommende har fått tillatelse til å passere uansett manglende visum. Påtegningen må dateres og underskrives. ¶ Gebyret inn-

20 desbr. sendes straks til Centralpasskontoret med fornøden innberetning. Anser passkontrolløren det for tvilsomt om vedkommende bør gis tillatelse til å passere, men han ikke finner straks å burde foreta avvisning, kan han overlevere vedkommende til nærmeste politimester, som enten selv avgjør om den reisende skal avvises, eller, om han finner saken tvilsom, forelegger den for Centralpasskontoret til avgjørelse. Hvor det gjelder personer som ankommer til landet med jernbane og som har passert grensen forinnen passkontrollen finner sted, skal sistnevnte fremgangsmåte benyttes, selv om vedkommende passkontrollør anser det for utvisomt at avvisning bør skje. Passkontrolløren vil nemlig i sådanne tilfeller som regel ikke ha anledning til å etterkomme påbudet i «Fremmedloven» § 3 om at den som avvises, skal føres ut av riket. Han må derfor overlevere vedkommende til nærmeste politimester, som bestemmer hvad der skal gjøres. Får den reisende tillatelse til å passere, skal politimesteren opkreve kr. 10,00, som sendes til Centralpasskontoret, og gi passet påtegning som foran omhandlet.

Inntil spørsmålet om hvorvidt avvisning skal skje, er avgjort, bør passet fratas den reisende, som samtidig må pålegges ikke å reise videre.

Man henleder oppmerksomheten på bestemmelsen i «Fremmedloven» § 3, jfr. kongelig resolusjon av 26 september 1927, om at den som ikke er norsk statsborger, selv om han har gyldig pass, kan avvises efter beslutning av politimester eller Centralpasskontoret. Denne bestemmelse, som gjelder så vel i de tilfelle hvor passet er visert, som ellers, blir å anvende hvis passkontrolløren finner vedkommende reisende mistenkelig, eller hvis han sitter inne med opplysninger som gjør det tvilsomt om vedkommende bør gis tillatelse til å passere. Spørsmålet herom må da straks forelegges nærmeste politimester eller Centralpasskontoret.

Videre henledes oppmerksomheten på bestemmelsen sammesteds om at sigøinere og andre omstreifere, som ikke godtgjør å ha norsk statsborgerrett, skal nektes adgang til riket. Spørsmålet om hvorvidt en sigøiner eller omstreifer der kommer til riket, må anses som norsk statsborger, skal alltid forelegges for Centralpasskontoret til avgjørelse. Selv om vedkommende har norsk pass visert av norsk utenriks stasjon, må tillatelse til å passere ikke meddeles uten Centralpasskontorets samtykke.

Hvor en sak som foran omhandlet forelegges for en politimester eller for Centralpasskontoret til avgjørelse, skal de attester og legitimasjonsdokumenter som vedkommende er i besiddelse av, alltid medsendes.

Angående hvorledes avvisningsbeslutninger skal iverksettes og hvem der skal bestride utgiftene ved iverksettelsen, henvises

til bestemmelsene i «Fremmedloven» § 3 siste avsnitt og § 21. 20 desbr. Den som avvises, skal føres ut av landet. Når særlige grunner taler for det, kan den avviste føres til et annet land enn det som han er kommet fra. Hvis spørsmål herom opstår, bør dog saken i almindelighet forelegges for Centralpasskontoret til avgjørelse. — Den som avvises og blir ført ut av riket, plikter å betale de utgifter som dette medfører. Hvis han er i besiddelse av pengemidler, bør derfor politiet før avvisningen iverksettes, sikre sig det nødvendige beløp til bestridelse av utgiftene ved avvisningens iverksettelse. Har den avviste ikke nogen midler, bestrides utgiftene av statskassen. Herom skal gjelde de samme regler som bestemt for uttransport av utviste personer (se departementets rundskrivelse av idag om «Utvisning»). Er vedkommende kommet med skib eller luftfartøi, plikter dette uten godtgjørelse av det offentlige å ta ham ombord igjen, eller på annen måte bringe ham ut av landet efter politiets nærmere bestemmelse.

Om avvisning skal der gjøres anførsel i det pass eller annet legitimasjonsdokument som vedkommende er i besiddelse av. Innberetning sendes straks til Centralpasskontoret.

Til § 13. Fritagelsen efter første ledd gjelder kun de medlemmer av gesandtskapene som har diplomatisk stilling (legasjonsråder, legasjonssekretærer og attachéer), derimot ikke de øvrige gesandtskapspersonale (sekretærer, kansellister og lignende). Den gjelder ikke bare de gesandtskaper som er akkreditert her, men også gesandter som kommer til landet i spesiell misjon.

Det må påses at kurerer medbringer de dokumenter som kreves i § 13 siste ledd.

Bilag.

20 desbr.

Forskrifter om utlendingers innreise i Norge,

fastsatt av Justisdepartementet den 20 desember 1927 i henhold til lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket, jfr. kongelig resolusjon av 26 september 1927.

§ 1. Enhver som kommer til Norge, må være forsynt med pass, selv om han er hjemmehørende her. Dette gjelder dog ikke person som er norsk statsborger og som kan bevise sitt statsborgerforhold ved andre legitimasjonspapirer eller på annen måte.

Når mann og (eller) hustru og deres barn under 21 år reiser sammen, kan de benytte felles pass (familiepass). Reiser barn under 15 år alene, godtas i stedet for pass en av politiet utstedt bevidnelse om barnets navn, alder, statsborgerrett og bolig.

Efter ansøking i hvert enkelt tilfelle kan Centralpass-

20 desbr. kontoret godta anvendelse av kollektivpass eller lignende for turistselskaper, foreninger og andre som reiser i følge.

§ 2. Passet skal inneholde opplysning om innehaverens fulle navn, stilling eller beskjeftigelse, fødselssted, fødselsår og fødselsdag, faste bopel, statsborgerforhold (i hvilket land innehaveren har statsborgerrett) og signalement, samt angi tiden for dets gyldighet.

§ 3. Passet skal være påklebet et godt fotografi fra nyeste tid av innehaveren, forsynt med stempel (embedssegl) av vedkommende passutstedende myndighet, således at stempellet dels står på fotografiet og dels på passpapiret.

På passet skal innehaveren egenhendig ha skrevet sitt navn, og passet skal være forsynt med bevidnelse fra den passutstedende myndighet om at så er skjedd.

Når mann og hustru reiser på felles pass, skal dette være forsynt også med hustruens fotografi og inneholde i det vesentlige de samme opplysninger for hennes som for mannens vedkommende. Det samme gjelder barn mellom 15 og 21 år. For barn under 15 år som er medtatt i familiepass, behøver kun navn og alder å være anført.

Passet må ikke ha nogen rettelse i teksten.

§ 4. Passet skal være avfattet i det norske, svenske, danske, engelske, franske eller tyske sprog, eller være forsynt med oversettelse til et av disse sprog.

§ 5. Bestemmelsene om passtvang kommer ikke til anvendelse i den såkalte grenseboertrafikk forsåvidt angår personer som tilhører befolkningen i Sveriges grensestrøk mot Norge og som er svenske undersåtter. Sådanne personer kan foreta reise til de tilstøtende distrikter i Norge og opholde sig der i inntil 3 døgn mot forevisning av attest fra offentlig myndighet om nasjonalitets- og bostedsforhold. Heller ikke kommer bestemmelsene om passtvang til anvendelse i de tilfelle som er omhandlet i art. III og art. V i konvensjonen mellom Norge og Finland av 28 april 1924 om samferdsel på Pasvik og på Jakobselv, og i den promemoria angående forføininger som blir å treffe med hensyn til trafikk og transitt ved Pasvikelvns nederste del, der ledsager sjøfartskonvensjonen mellom Norge og Finland av 19 desember 1925.

De spesielle passlettelser for svenske turister på Meråkerbanen og Ofotenbanen som er fastsatt i Justisdepartementets forskrifter av henholdsvis 17 og 16 april 1926, vedblir fremdeles å være gjeldende. Det samme gjelder de passlettelser som i Justisdepartementets cirkulærer av 28 juli og 16 september 1926 er innrømmet befolkningen i Jämtlands grensestrøk mot Norge og visse svenske turister som opholder sig i Jämtlands len.

Bestemmelsene om passtvang kommer under visse forut-

setninger heller ikke til anvendelse overfor amerikanske og 20 desbr. kanadiske statsborgere som er født i Norge, Danmark eller Sverige. Amerikanske og kanadiske statsborgere som er født i Norge, kan reise inn i Norge og opholde sig der i inntil 3 måneder selv om de ikke har pass, såfremt de er i besiddelse av amerikansk eller kanadisk borgerbrev og identitetscertifikat med inneha-verens fulle navn, alder, fødselssted, fotografi og egenhendige underskrift, bekreftet av offentlig myndighet (notarius publicus). Amerikanske og kanadiske statsborgere som er født i Danmark eller Sverige, kan reise gjennom Norge på vei fra Amerikas forente stater eller Kanada til Danmark eller Sverige, eller den omvendte vei, selv om de ikke har pass, såfremt de er i besiddelse av borgerbrev og identitetscertifikat som foran nevnt.

§ 6. Med de undtagelser som følger av § 8, må passet være forsynt med visum fra norsk legasjon eller utsendt konsul.

Ikke utsendt norsk konsul må ha særskilt bemyndigelse til å foreta passviseringer.

§ 7. Ikke-norsk statsborger som ved utreise fra landet ønsker å benytte sitt pass til tilbakereise hertil, må ha returvisum av Centralpasskontoret, såfremt ikke undtagelsesregelen i § 8 kommer til anvendelse.

§ 8. Reglene i § 6 og § 7 gjelder ikke borgere av land som der er truffet overenskomst med om hel eller delvis op-hevelse av viseringstvangen.

Er viseringstvangen bare delvis ophevet i forhold til et land, må enhver borger av dette land som kommer til Norge med uvisert pass, godtgjøre at betingelsene for viseringsfri-tagelse er til stede for hans vedkommende.

§ 9. Besetningene på skib eller luftfartøi som ankommer til landet, skal ha pass overensstemmende med disse forskrifter, men behøver ikke visum overensstemmende med § 6. For bri-tiske sjøfolk godtas istedenfor pass de såkalte «Identity and Service Certificates» og «Certificates of Discharge».

§ 10. Den som ikke er norsk statsborger og som kommer til riket for å søke eller motta erhverv, skal foruten pass (i til-felle visert pass) være forsynt med et dokument som viser at han har fått arbeidstillatelse av Centralpasskontoret.

§ 11. Den som kommer til riket, skal straks personlig melde sig for vedkommende passkontrollør eller for politiet i det di-strikt hvor grensen passerer eller norsk landområde først betre-des, og forevise sitt pass, om han plikter å ha sådant, og gi de opplysninger som kreves. Dette gjelder dog ikke den i § 5 om-handlede grensetrafikk. Den som ikke er norsk statsborger og som kommer til riket for å søke eller motta erhverv, skal uop-fordret gi foran nevnte myndighet opplysning også herom og

20 desbr. godtgjøre at han har fått arbeidstillatelse av Centralpasskontoret.

Denne melding fritar ikke for anmeldelse til opholdsstedets politi overensstemmende med bestemmelsene i lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket.

§ 12. Den som kommer til riket uten gyldig pass eller annet legitimasjonsdokument, hvor sådant er foreskrevet (se § 1, jfr. §§ 5 og 9), eller med uvisert pass hvor visum er foreskrevet (se §§ 6 og 7, jfr. § 8), eller som i strid med bestemmelsen i § 10 kommer uten å ha skaffet sig arbeidstillatelse, eller som i øvrig ikke iakttar bestemmelsene i disse forskrifter, skal som regel avvises (nektes adgang til landet).

§ 13. Bestemmelsene i disse forskrifter kommer ikke til anvendelse overfor chefer og medlemmer av fremmede gesandtskaper og deres familiemedlemmer.

Derimot kommer bestemmelsene til anvendelse overfor kurerer, så vel diplomatiske som andre, medmindre de tilhører land som der er truffet gjensidig overenskomst med om lempning i innreiseforskriftene.

Alle kurerer må medbringe legitimasjonsdokument som viser at de er kurerer, og en av behørig myndighet utferdiget opgave over det kurgods de fører med sig, samt opgave over den samlede vekt av dette angitt i kg.

§ 14. Disse forskrifter, som avløser de hittil gjeldende passforskrifter, trer i kraft den 1 januar 1928.

20 desbr. **Rundskrivelse fra Justisdepartementet til politimestrene.**

Fremmedloven. Rundskrivelse nr. 3.

Visering.

Med hjemmel av lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket, jfr. kongelig resolusjon av 26 september 1927, har departementet idag utferdiget «Instruks inneholdende nærmere bestemmelser om viseringsmyndighetenes visering av utlendingers pass». Den nye viseringsinstruks, der følger som bilag til denne rundskrivelse, avløser samtlige tidligere viseringsinstrukser, så vel den almindelige instruks, som de særlige instrukser hvorved viseringsmyndigheten for enkelte legasjoner og konsulater efter den hittil gjeldende ordning har vært utvidet.

Departementet skal til de enkelte paragrafer i instruksen bemerke:

Til § 1. Forinnen visering foretas, må det alltid påses at vedkommende pass er utstedt av kompetent offentlig myndighet, og at dets gyldighetstid ikke er utløpet. Er passet avfattet i et annet sprog enn det norske, svenske, danske, engelske, franske eller tyske, bør visum i almindelighet ikke gis forinnen det

er oversatt til et av disse sprog. Sådan oversettelse bør, hvis 20 desbr. der anmodes herom, besørges av viseringsmyndigheten.

Til § 2. Som det vil fremgå av instruksens § 5, er det ikke nødvendig at ansøkingen skrives in duplo, når det må anses helt utvilsomt at vedkommende utlending alene skal foreta en turistreise til Norge. — Ansøkingen om visum må inneholde så detaljerte opplysninger om søkerens personalia, at det tydelig fremgår av dem hvem han er. Det bør i almindelighet kreves at han oppgir sitt fulle navn, fødselssted og fødselstid, bopel og stilling. Hensikten med reisen til Norge må alltid angis så utførlig at det av opplysningene fremgår om søkeren har til hensikt å søke eller motta erhverv her. Søkeren skal alltid gjøres oppmerksom på at han i så fall må ha spesiell tillatelse hertil (se departementets rundskrivelse av idag om «Arbeidstillatelse»). Det kreves ikke at ansøkingen skal forsynes med søkerens fotografi.

Til § 3. Adgangen til å gi visum for gjentatte innreiser innen et tidsrum av 12 måneder bør i almindelighet ikke benyttes, medmindre vedkommende har en spesiell interesse av å få sådant visum, som f. eks. handelsreisende og andre forretningsmenn der må foreta hyppige reiser i stillings medfør.

Til § 4. Av statsløse personer, hvis legitimasjonsdokumenter må være forsynt med gyldig returvisum, henleder man spesielt oppmerksomheten på de russiske og armenske flyktninger. For disse personer skal der i henhold til bestemmelser herom som er truffet henholdsvis på den internasjonale konferanse i Genève den 3—5 juli 1922 og av Nasjonenes Forbunds råd den 12 juni 1924 utstedes såkalt Nansen-pass av myndighetene i det land hvor vedkommende er bosatt. Disse pass skal være påført returvisum med samme gyldighetstid som passet.

Til § 5. Hvis innsendelse av et eksemplar av viseringsansøkingen til Centralpasskontoret skal kunne undlates, må det anses helt utvilsomt at reisen alene er en turistreise. Det vil ikke alltid være tilstrekkelig at vedkommende selv oppgir sin reise som en turistreise. De nærmere omstendigheter i det enkelte tilfelle kan bevirke at det fremstiller sig som tvilsomt om søkerens opplysninger for såvidt er riktige. Er vedkommende viseringsmyndighet i ringeste tvil herom, må den sørge for at viseringsansøkingen blir utferdiget in duplo, og innsende det ene eksemplar til Centralpasskontoret.

Til § 6. Bestemmelsene i § 6 om i hvilke tilfelle Centralpasskontorets samtykke må innhentes forinnen visum gis, er ment å skulle være uttømmende. Dette forhindrer dog ikke at viseringsmyndighetene også i andre tilfelle bør forelegge viserings-spørsmål for Centralpasskontoret, hvis de i de enkelte tilfelle

20 desbr. finner det tvilsomt om visum bør gis. — Hvis der skulde opstå grunn til for den enkelte viseringsmyndighet å sette snevrere grenser for adgangen til å gi visum uten Centralpasskontorets samtykke enn bestemt i denne paragraf, vil bestemmelser herom bli truffet i henhold til paragrafens punkt 5. Herom vil vedkommende viseringsmyndigheter i tilfelle få nærmere meddelelse. Instruksen inneholder ikke bestemmelser om adgang til å gi enkelte legasjoner og konsulater en utvidet viseringsmyndighet. Noget behov herfor antas der ikke å ville bli, således som instruksens bestemmelser er avfattet.

Til § 7. Det kan her tenkes tilfelle hvor tidligere utviste personer søker om visum, eller det kan være andre personer som vedkommende viseringsmyndighet antar er mindre ønskverdige for landet. Vedkommende bør dog i almindelighet gjøres opmerksom på, at han har adgang til å få sin ansøknings forelagt for Centralpasskontoret.

Til § 8. Viseringsmyndighetene bør forinnen en ansøknings om visum sendes Centralpasskontoret, så vidt mulig tilveiebringe sådanne nærmere opplysninger om søkeren som uten vanskelighet lar sig skaffe, og som må antas å være av interesse ved avgjørelsen av viseringsspørsmålet. Har viseringsmyndigheten mistanke om at vedkommende er en mindre ønskverdig person, eller at han har et formål med sin reise som gjør det mindre ønskelig at han får innreisetilattelse, bør nærmere undersøkelser alltid anstilles.

Til § 9. Hvis der er viseringsberettigede legasjoner eller konsulater som ikke har de istandbragte registre over utviste personer, må Centralpasskontoret underrettes herom. Disse registre er nemlig meget nyttige å slå op i når ukjente personer henvender sig for å få visum.

Til § 10. Det skjema hvorefter viseringspåtegningen skal avfattes, er helt forandret, idet det er bragt i overensstemmelse med bestemmelsene i den nye fremmedlov.

Bestemmelser om viseringsgebyrene finnes inntatt i den konsulære gebyrtariff av 23 mars 1923.

20 desbr. *Bilag.*

I n n s t r u k s

inneholdende nærmere bestemmelser om viseringsmyndighetenes visering av utlendingers pass,

fastsatt av Justisdepartementet den 20 desember 1927 i henhold til lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket, jfr. kongelig resolusjon av 26 september 1927.

§ 1. Den som søker om visum for innreise i Norge, må være i besiddelse av gyldig pass eller annet legitimasjons-

dokument som oppfyller de krav der stilles til sådanne dokumenter (se Justisdepartementets rundskrivelse av idag angående «Utlendingers innreise»).

§ 2. Ansøking om visum skal i almindelighet, jfr. § 5, skrives in duplo. Begge eksemplarer underskrives av søkeren.

Ansøkingen skal inneholde så utførlige opplysninger, at det tydelig fremgår av den hvem søkeren er, hvilken hensikt han har med reisen, hvor lenge han tenker å opholde sig i Norge, og om mulig hvilke steder i landet han vil reise til, og hvem han i tilfelle har til hensikt å besøke eller henvende sig til.

§ 3. Visum kan gis enten for en enkelt innreise i Norge eller for gjentatte innreiser innen et tidsrum av 12 måneder.

§ 4. Er søkeren statsløs, eller er der tvil om hans statsborgerskap, må visum ikke gis, medmindre passet eller legitimasjonsdokumentet er forsynt med gyldig returvisum meddelt av myndighetene i det land hvor han oppholder sig, eller i annet land. Gyldigheten av dette returvisum må være fastsatt for så lang tid, at denne ikke utløper før senest 3 måneder efter det tidspunkt vedkommende har oppgitt for sin innreise (eventuelt siste innreise) i Norge.

§ 5. Hvis visum gis, sendes det ene eksemplar av ansøkingen straks til Centralpasskontoret med påtegning om datum for viseringen. Dette kan dog undlates hvor det må anses helt utvilsomt at reisen alene er en turistreise.

§ 6. I følgende tilfelle skal Centralpasskontorets samtykke innhentes forinnen visum gis:

1. Når søkeren ikke er bosatt innen vedkommende viseringsmyndighets distrikt. Herfra undtas dog tilfelle hvor det gjelder personer i sådan stilling, at visering for deres vedkommende av internasjonale høflighetshensyn mest mulig bør lettes, og også andre tilfelle hvor det må anses for utvilsomt at det er ubetenkelig å gi visum.
2. Når søkerens formål med reisen er å søke eller motta erhverv i Norge, eller hvor det må anses for mulig at han har sådant formål med reisen.
3. Når der er grunn til å anta eller nære mistanke om at søkeren vil kunne påføre Norge ulemper av en eller annen art, at hans reise strider mot norske interesser, at han akter å drive politisk propaganda her i landet eller at hans nærvær kan gi anledning til sådan propaganda, eller at han for øvrig er en for landet mindre ønskelig person.
4. Når Centralpasskontoret har bestemt at en person ikke må gis visum uten dets samtykke.
5. Når der i særinstruks for den enkelte viseringsmyndighet er satt snevrere grenser for adgang til å gi visum uten

20 desbr.

Centralpasskontorets samtykke enn bestemt i denne paragraf.

§ 7. En ansøknings om visum kan, uten å forelegges for Centralpasskontoret, straks avslås av vedkommende viseringsmyndighet, når denne antar at så bør skje. På søkerens begjæring skal dog ansøknings forelegges Centralpasskontoret.

§ 8. Når en ansøknings om visum forelegges Centralpasskontoret, kan den sendes enten direkte eller gjennom Utenriksdepartementet. Hvor der foreligger omstendigheter som taler mot at den innvilges, men som ikke fremgår av ansøknings, skal dette alltid opplyses.

§ 9. Adgangen til å visere pass uten Centralpasskontorets samtykke må ikke benyttes, medmindre det i hvert enkelt tilfelle anses for helt ubetenkelig. Viseringsmyndighetene må ha for øie at det er av stor betydning at personer som ikke har noget berettiget formål med sin reise til Norge, eller som for øvrig er mindre ønskværdige for landet, ikke får adgang til dette. Ved behandling av ansøknings om visum må derfor viseringsmyndighetene anstille sådanne nærmere undersøkelser, eventuelt gjennom politiet, som anses påkrevet i hvert enkelt tilfelle. Herunder bør stadig benyttes de registre over utviste personer som av Centralpasskontoret er tilstillet legasjonene og de viseringsberettigede konsulater.

§ 10. Viseringspåtegningen skal avfattes efter nedenstående skjema:

Visum nr.	Gebyr
Gyldig for reise — gjentatte reiser	
fra	
over et tillatt grenseovergangssted	
til Norge i tiden	
og opphold der i inntil 2 måneder	
regnet fra innreisen.	

Dette visum gir ikke adgang til å søke eller motta erhverv i Norge.

Datum og underskrift.

§ 11. Denne instruks, som avløser de hittil gjeldende viseringsinstrukser, trer i kraft den 1 januar 1928.

20 desbr.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til politimestrene.

Fremmedloven. Rundskrivelse nr. 4.

Arbeidstillatelse.

Ifølge § 2 i lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket må den som ikke er norsk statsborger og som kommer

til riket for å søke eller motta erhverv, før innreisen ha skaffet 20 desbr. sig særskilt tillatelse hertil (arbeidstillatelse). Ansøking herom blir å innsende gjennom vedkommende norske legasjon eller konsulat til Centralpasskontoret, som avgjør om arbeidstillatelse skal gis, jfr. kongelig resolusjon av 26 september 1927. Videre bestemmer lovens § 2 at utlending som opholder sig her i landet og som ikke før innreisen har fått arbeidstillatelse, ikke må ta arbeide uten særskilt tillatelse. Også i disse tilfelle avgjør Centralpasskontoret om arbeidstillatelse skal gis. Ansøking herom blir å innsende gjennom politiet.

Bestemmelsene om arbeidstillatelse omfatter alene dem som søker eller mottar erhverv i en annens tjeneste, men gjelder all sådan tjeneste, så vel overordnet som underordnet, og uten hensyn til om vedkommende arbeidsgiver er bosatt i eller har sitt sæte i Norge eller i utlandet. Do gbemerktes at utenlandske handelsreisende som arbeider for utenlandske firmaer, ikke behøver arbeidstillatelse for å kunne utøve sin virksomhet her. Derimot må utlending der søker ansettelse som handelsreisende i norsk firma, ha arbeidstillatelse, såfremt han skal utøve sin virksomhet i Norge. Det vil ses av foranstående at bestemmelsene om arbeidstillatelse ikke gjelder utlendinger som etablerer selvstendig virksomhet her i landet. Hvis der for sådan virksomhet gjelder særlige lovbestemmelser eller andre regler, ifølge hvilke vedkommende utlending må ha spesiell tillatelse av norsk myndighet for å kunne utøve virksomheten, gjøres der dog ingen endring heri ved disse forskrifter. Videre bemerkes at også utlendinger som vil drive selvstendig virksomhet her, må ha opholdstillatelse av politiet (se herom departementets rundskrivelse av idag om «Opholdstillatelse»).

Ansøking om arbeidstillatelse, som bør skrives på fremmedkontrollskjema A, skal inneholde ansøkerens fulle navn, fødselssted, fødselsår og fødselsdag, statsborgerforhold, utdanning, tidligere beskjeftigelse og nuværende stilling samt bopel. Derhos må gjøres rede for hvad slags arbeide ansøkeren akter å overta i Norge, hos hvem og for hvor lang tid. Har vedkommende opholdt sig her i landet tidligere, skal han videre opplyse hvor og når dette har vært, og i hvilken hensikt. For øvrig henvises til skjemaet.

Forinnen en ansøking om arbeidstillatelse fra en person som opholder sig i utlandet, oversendes til Centralpasskontoret, skal vedkommende legasjon eller konsulat så vidt mulig anstille nærmere undersøkelser med hensyn til ansøkerens vandel gjennom politiet på hans hjemsted. Innsendes en ansøking om arbeidstillatelse gjennom politiet, eller mottar dette en sådan ansøking fra Centralpasskontoret til uttalelse, skal det anstille undersøkelser om hvorvidt politiet tidligere har hatt befatning

20 desbr. med vedkommende, eller om det forøvrig har noget kjennskap til hans vandel. Har vedkommende utlending tidligere opholdt sig her i landet, må det derhos bringes på det rene om han i denne tid har mottatt offentlig understøttelse. Videre skal politiet henvende sig til den arbeidsgiver i hvis tjeneste vedkommende søker ansettelse, og undersøke hvad der fra dennes side er gjort for å få den ønskede arbeidskraft innenlands. Det er her ikke tilstrekkelig at vedkommende opplyser at det er forsøkt å skaffe norsk arbeidskraft, men at dette har vært forgyves. Det må godtgjøres når og på hvilken måte vedkommende plass er kunngjort (gjennom hvilket arbeidskontor, i hvilket blad eller tidsskrift), og der må gjøres noe rede for resultatet av kunngjøringen. Såfremt det viser sig at vedkommende arbeidsgiver ikke forsvarlig har avsøkt det hjemlige arbeidsmarked, skal det henstilles til ham å kunngjøre plassen (for egen regning) gjennom det nærmeste eller det mest hensiktsmessige arbeidskontor. Det vil i de fleste tilfelle være praktisk å henvise vedkommende til Oslo, Bergen og (eller) Trondhjems arbeidskontor, hvor tilgangen av arbeidssøkende personer som regel er størst. Resultatet av denne kunngjøring må derefter opplyses når saken innsendes (gjeninnsendes) til Centralpasskontoret. Forinnen dette skjer, bør en uttalelse om saken innhentes også fra kommunal myndighet, fortrinnsvis den stedlige arbeidsledighetskomité. Finnes der ikke sådan, bør saken forelegges for byens eller herredets magistrat eller ordfører. Dersom der i vedkommende eller nærliggende kommune er offentlig arbeidskontor, skal derhos uttalelse fra dette alltid innhentes.

Ved kongelig resolusjon av 26 september 1927 er det bestemt at Justisdepartementet skal gi nærmere regler om hvorvidt utlending som ved den nye fremmedlovs ikrafttreden har arbeide i riket, må ha arbeidstillatelse. I henhold hertil bestemmer departementet herved, at utlending som ved lovens ikrafttreden ikke har opholdt sig i landet i minst 2 år i sammenheng, og som har arbeide her med tidsbegrenset opholdstillatelse, må ha arbeidstillatelse hvis han vil fortsette sitt arbeide utover tiden for opholdstillatelsens ophør. Har han opholdstillatelse som ikke er tidsbegrenset, må han søke om arbeidstillatelse innen 1 juli 1928. I de tilfeller hvor arbeidstillatelse søkes av personer som ved lovens ikrafttreden har arbeide her i landet, skal ansøkingen inneholde de samme opplysninger som nevnt for personer der opholdt sig i riket på omhandlede tidspunkt, men da ikke hadde arbeide hvortil arbeidstillatelse var nødvendig.

Arbeidstillatelse vil av Centralpasskontoret i almindelighet bli gitt for bestemt arbeide hos bestemt arbeidsgiver, og vil bli gjort gjeldende for bestemt tid av ikke over 1 års varighet.

Ønsker vedkommende å gå over til annet arbeide enn det han har fått tillatelse til å overta, eller vil han ha forlenget tiden for arbeidstillatelsens varighet, må han innsende ny ansøking herom. Om sådan ansøking gjelder de samme bestemmelser som foran omhandlet. Har vedkommende utlending opholdt sig i riket i minst 2 år, vil dog arbeidstillatelse kunne meddeles for ubestemt tid. Hvis der opstår skjellig grunn til det, kan Centralpasskontoret ta tilbake en arbeidstillatelse, eller, hvis den er meddelt for ubestemt tid, gjøre den tidsbegrenset. — Arbeidstillatelse vil bli gitt i eget dokument, som tilstilles søkeren gjennom vedkommende legasjon eller konsulat, eller gjennom politiet, eller avhentes i Centralpasskontoret. Politiet skal gjøre anmerkning om den meddelte arbeidstillatelse i vedkommendes meldebevis eller opholdsbok, samt på hans fremmedregisterkort. Lignende anmerkning gjøres om enhver fornyelse av eller endring i den oprinnelig meddelte arbeidstillatelse.

For personer som tilhører befolkningen i Sveriges og Finnlands grensedistrikter mot Norge, finner man å burde lempe på foranstående bestemmelser. Personer som tilhører befolkningen i Sveriges grensedistrikter mot Norge og som er svenske undersåtter, har ifølge gjeldende bestemmelser (se departementets rundskrivelse av idag angående «Utlendingers innreise») adgang til å reise til de tilstøtende distrikter i Norge og opholde sig der inntil 3 døgn uten å være i besiddelse av pass, men alene mot forevisning av attest fra offentlig myndighet om nasjonalitets- og bostedsforhold. Lettelser med hensyn til passtvangen gjelder likeledes for samtrafikken mellom Norge og Finland i Pasvikdalen (se også herom foran nevnte rundskrivelse). Hensikten med disse bestemmelser er å lette den daglige og store samferdsel som finner sted langs grensen mot Sverige og Finland. Denne samferdsel ytrer sig delvis i at personer fra det ene land utfører kortvarig arbeide av forskjellig art i det annet land. Forsåvidt det dreier sig om arbeide av ikke over 3 dagers varighet, skal det ikke være nødvendig å søke Centralpasskontoret om arbeidstillatelse i disse tilfeller. Tillatelse til å utføre sådant arbeide kan meddeles av vedkommende lensmann. Ved utøvelse av denne myndighet skal lensmennene ha for øie at norsk arbeidskraft i distriktet ikke må fortrenges, men at tillatelse som omhandlet alene bør gis hvor dette ikke skader norske interesser.

Rundskrivelse fra Justisdepartementet til politimestrene. 20 desbr.

Fremmedloven. Rundskrivelse nr. 5.

O p h o l d s t i l l a t e l s e.

Ifølge § 5 i lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket skal den som ikke er norsk statsborger og ikke har fast

20 desbr. bopel her i riket og som kommer fra utlandet for å søke eller motta erhverv eller ta fast opphold her, før han begynner arbeidet, og senest 6te dag etter ankomsten, melde sig for politiet på det sted hvor han tar opphold. Er en utlending som ikke har fast bopel her i riket, kommet fra utlandet uten å ha meldeplikt i henhold til denne bestemmelse, skal han, såfremt oppholdet varer over 2 måneder, innen denne frist melde sig for politiet på sitt oppholdssted. Hermed bortfaller den plikt til å melde sig som hittil har påhvilt enhver utlending hvis opphold i landet har strakt sig utover 3 døgn.

Den som undlater å melde sig overensstemmende med disse bestemmelser, straffes efter straffelovens § 339¹.

Om den som er meldepliktig efter «Fremmedloven» § 5, skal få oppholdstillatelse, avgjøres av vedkommende politimester eller av en polititjenestemann på hans vegne (se lovens § 6). Det bør alene i undtagelsestilfeller bli tale om å overlate denne avgjørelse til en underordnet polititjenestemann. Såfremt ikke politimesteren selv treffer avgjørelsen, bør dette som regel overlates til en annen politiembedsmann.

Opholdstillatelse kan ikke nektes den som ved fødselen er blitt norsk statsborger, men har tapt sin norske statsborgerrett. En sådan person gjenerhverver nemlig denne rett ved å ta fast bolig i riket (såfremt han har erhvervet fremmed borgerrett, dog ikke før han har tapt denne), jfr. § 4 i lov av 8 august 1924 om norsk statsborgerrett, og har derfor rett til å ta opphold her.

Hvis vedkommende utlending er kommet til landet for å søke eller motta erhverv, eller han under sitt opphold i landet har skaffet sig erhverv her, og han har fått arbeidstillatelse av Centralpasskontoret (se departementets rundskrivelse av idag om «Arbeidstillatelse»), ligger deri en avgjørelse også av spørsmålet om oppholdstillatelse. Er ansøkning om arbeidstillatelse innsendt, men Centralpasskontorets avgjørelse ennå ikke foreligger, må denne oppbiees forinnen der treffes nogen beslutning om hvorvidt oppholdstillatelse skal gis. Har vedkommende tatt arbeide uten å søke om arbeidstillatelse, men han er pliktig hertil i henhold til de gjeldende bestemmelser, må oppholdstillatelse ikke gis, men spørsmålet om hvorvidt arbeidstillatelse skal meddeles, straks forelegges for Centralpasskontoret til avgjørelse. Er eller blir ansøkning om arbeidstillatelse avslått, skal heller ikke oppholdstillatelse gis uten Centralpasskontorets samtykke.

Foranstående bestemmelser om oppholdstillatelse gjelder ikke bare utlendinger som kommer til riket fra utlandet, men også utlendinger som har hatt oppholdstillatelse her, når fristen for denne er utløpet.

Hvor en person nektes oppholdstillatelse, skal vedkommende

pålegges å forlate riket. Det må påses at dette pålegg efterkommes. Har vedkommende ikke innen en fastsatt frist etterkommet pålegget, og foreligger der særlig grunn til å anta at han ikke vil etterkomme det, kan politiet føre ham ut av riket. Ifølge «Fremmedloven» § 21 plikter den som føres ut av riket, å betale utgiftene hermed. Er han i besiddelse av midler, bør derfor politiet på forhånd sikre sig det nødvendige beløp til bestridelse av disse utgifter. Har han ikke midler til det, utredes utgiftene av statskassen på samme måte som bestemt for utgiftene ved utvisninger (se departementets rundskrivelse av idag om «Utvisning»). Blir opholdstillatelse nektet en person som hittil har hatt sådan tillatelse, og pålegg gitt ham om å forlate riket, skal der i hans meldebevis eller opholdsbok gjøres anmerkning om opholdsnektelsen. Samtidig anmerkes denne i det pass eller annet legitimasjonsdokument som vedkommende er i besiddelse av. Politimesteren opbevarer derefter meldebeviset eller opholdsboken i arkivet sammen med mulige andre dokumenter vedkommende angjeldende person.

Hvis den som er nektet ophold i riket, ikke etterkommer påbudet om å forlate dette, kan han utvises i henhold til «Fremmedloven» § 16. Har han etterkommet påbudet, kan han, om han senere kommer tilbake til riket, ikke straffes eller utvises av denne grunn. Vedkommende passkontrollør eller politiet kan imidlertid avvise ham hvis der finnes grunn hertil på grunnlag av de forhold som foreligger ved hans tilbakevenden til riket.

Finner politiet at en utlending bør nektes tillatelse til å opholde sig i distriktet, f. eks. på grunn av boligmangel, men der ikke er grunn til å påby ham å forlate riket, skal vedkommende ifølge forskriftene i «Fremmedloven» § 6 siste avsnitt pålegges å forlate distriktet og innen en fastsatt frist melde sig for politiet i et annet distrikt for å få avgjort om opholdstillatelse vil bli meddelt der. Forutsetningen for anvendelsen av denne bestemmelse er at vedkommende opplyser at han i tilfelle vil søke opholdstillatelse i et annet distrikt. Dette skal politiet alltid bringe på det rene, medmindre der foreligger grunn til straks å pålegge vedkommende å forlate riket. Bestemmelsen må ikke anvendes overfor utlendinger som er kommet til landet for å søke eller motta erhverv. Den arbeidstillatelse som sådanne personer må ha, vil nemlig i tilfelle inneholde tillatelse til å overta nærmere betegnet arbeide. I og med arbeidstillatelsen vil der således foreligge tillatelse til å ta ophold i et bestemt distrikt, medmindre der ved meddelelsen av arbeidstillatelse er tatt forbehold herom. Hvor politiet har gitt en utlending pålegg om å forlate distriktet og innen en fastsatt frist melde sig for politiet i et annet distrikt, skal der samtidig sendes skriftlig beskjed til dette, hvorhos anmerkning om opholds-

20 desbr. nektelsen gjøres i vedkommendes meldebevis eller opholdsbok. Politiet i det annet distrikt skal ved utløpet av den fastsatte frist sende beskjed tilbake om hvorvidt vedkommende har meldt sig. Blir sådan melding ikke foretatt, skal politiet i det distrikt hvor vedkommende er nektet opphold, straks foreta eftersøkning, og hvis denne blir uten resultat, uopholdelig sende innberetning til Centralpasskontoret om saken.

Den som ikke er norsk statsborger og som har eller søker erhverv her i landet, eller som har oppholdt sig her i over 2 måneder, skal ifølge «Fremmedloven» § 7 melde av til politiet når han skifter bopel eller flytter til en annen kommune eller til utlandet. Om meldingen, som må finne sted før flytningen eller avreisen, gis av politiet påtegning i meldebeviset eller opholdsboken. Vedkommende skal også melde sig for politiet på det sted som han flytter til. Meldingen må skje før han tar arbeide eller begynner annet erhverv, og senest 6te dag efter ankomsten.

Den som undlater å melde sig overensstemmende med disse bestemmelser, straffes efter straffelovens § 339¹.

Om den som er meldepliktig efter «Fremmedloven» § 7, skal få tillatelse til å opholde sig på det sted som han er flyttet til, avgjøres på samme måte og efter samme hensyn som der foran er gjort rede for (se lovens § 8).

Ifølge «Fremmedloven» § 9 skal den meldepliktige for politiet forevise sine legitimasjonspapirer, og møte personlig om det kreves. Sådant personlig fremmøte bør alltid kreves ved første gangs melding i et distrikt, og også ellers som regel, medmindre det i det enkelte tilfelle må antas å være ubetenkelig å frafalle kravet herom. Den meldepliktige skal gi de opplysninger om sine personlige forhold som politiet krever. Undlatelse av å gi sådanne opplysninger når politiet forlanger det, straffes efter straffelovens § 339¹.

Opholdstillatelse gis for høist et år om gangen (se «Fremmedloven» § 6). Er arbeidstillatelse nødvendig, må dog opholdstillatelse ikke gis for lengere tid enn arbeidstillatelsen gjelder. Har en utlending oppholdt sig i riket i minst 2 år, kan tillatelsen efter nærmere regler som Justisdepartementet fastsetter (se kongelig resolusjon av 26 september 1927), gis på ubestemt tid. Departementet bestemmer i henhold hertil at opholdstillatelse på ubestemt tid alene skal meddeles den som søker om det. I tilfelle hvor arbeidstillatelse er nødvendig, skal sådan opholdstillatelse ikke gis, medmindre vedkommende har fått arbeidstillatelse på ubestemt tid. Hadde vedkommende utlending ved den nye fremmedlovs ikrafttreden oppholdt sig her i riket i et sammenhengende tidsrum av minst 2 år, kan opholdstillatelse på ubestemt tid meddeles hvis ikke særlige omstendigheter taler imot dette. Finner politiet ellers at en utlending bør gis

opholdstillatelse på ubestemt tid, skal saken forelegges Central- 20 desbr. passkontoret til avgjørelse.

Hvis der oppstår skjellig grunn hertil, kan en opholdstillatelse når som helst tas tilbake, eller, hvis den er gitt på ubestemt tid, gjøres tidsbegrenset.

Blir opholdstillatelsen gitt på bestemt tid, skal politiet utstede meldebevis. Gis opholdstillatelsen på ubestemt tid, utsteder politiet opholdsbok (se «Fremmedloven» § 11). Det tidligere utstedte meldebevis blir i så fall å opbevare av politiet. Blir en opholdstillatelse på ubestemt tid atter gjort tidsbegrenset, skal den utstedte opholdsbok kasseres ved påtegning i boken, hvorefter politiet opbevarer den. Opholdstillatelsen gis sådan form: «Gjelder for ophold i politimester-distrikt i tiden (ubestemt tid)». Innen utløpet av den frist som er satt i meldebeviset, skal vedkommende ifølge «Fremmedloven» § 10 på nytt melde sig for politiet på det sted hvor han opholder sig, for å få avgjort om fortsatt ophold vil bli tillatt. Blir fortsatt opholdstillatelse meddelt, skal der gis sådan påtegning om denne i meldebeviset: «Gjelder for fortsatt ophold i politimester-distrikt i tiden». Utstedelse av meldebevis eller opholdsbok foretas alene av politiet i det distrikt her i landet hvor vedkommende utlending først tar ophold. Når opholdstillatelse senere gis i et annet distrikt, skal politiet her meddele den ved påtegning i det meldebevis eller den opholdsbok som opprinnelig er utstedt, medmindre vedkommende har mistet dette (denne). I så fall kan ny utstedelse foretas. Ved sådan påtegning i meldebeviset eller opholdsboken noteres også (ved leilighet) de nye data om vedkommende utlending som blir politiet bekjent. Det bemerkes at meldebevis ikke skal utstedes til personer som i henhold til bestemmelsene om den såkalte grenseboertrafikk får tillatelse av vedkommende lensmann til å ta arbeide av ikke over 3 dagers varighet (se departementets rundskrivelse av idag om «Arbeidstillatelse»).

For ektefeller utstedes felles meldebevis eller opholdsbok, medmindre de lever adskilt. Barn under 21 år som bor hos foreldrene, medtas i disses meldebevis eller opholdsbok (eventuelt meldebeviset eller opholdsboken for den av foreldrene som de bor hos).

For så vel meldebevis som opholdsbok er utferdiget nye skjemaer, hvortil man henviser. Skjemaene er, bortsett fra titelen, enslydende.

For utstedelse og fornyelse av meldebevis betales inntil videre en avgift av henholdsvis kr. 5,00 og kr. 2,00. For ut-

20 desbr. stedelse og fornyelse av opholdsbok betales henholdsvis kr. 10,00 og kr. 4,00. Som fornyelse regnes det også når en utlending første gang gis opholdstillatelse i et nytt distrikt som han flytter til, forutsatt at tillatelsen gis ved påtegning i tidligere utstedt meldebevis eller opholdsbok. Må vedkommende ha arbeids-tillatelse, eller møter han personlig frem hos politimesteren, skal denne utstede meldebeviset eller opholdsboken. I motsatt fall kan han bemyndige lensmannen til å foreta utstedelsen eller fornyelsen, og skal da i tilfelle samtidig tilstille denne det til utstedelsen nødvendige skjema. Foretar lensmannen utstedelsen eller fornyelsen, tilfaller avgiften ham (se «Fremmedloven» § 11). Ellers tilfaller avgiften statskassen. Hvis vedkommende utlending må ha arbeidstillatelse, beriktiges avgiften av Centralpasskontoret ved stempelmerker, som påklebes nevnte tillatelse. I andre tilfeller opkreves den av politiet og innsendes inntil videre for hver gang til Centralpasskontoret. Ubemidlede utlendinger som opholder sig her i studie- eller rekreasjons-øiemed, skal ikke avkreves nogen avgift. — Forsåvidt angår russiske og armenske flyktninger som har opholdstillatelse, skal deres meldebevis eller opholdsbok innen hvert års utgang innsendes til Centralpasskontoret tillikemed kr. 4,00 til påklebning av det såkalte «Nansenmerke» (i henhold til beslutning truffet på den interguvernementale konferanse i Genève 12 mai 1926). Det nevnte beløp går til fradrag i den avgift som de omhandlede personer for øvrig plikter å betale for utstedelse eller fornyelse av meldebevis eller opholdsbok.

Ved kongelig resolusjon av 26 september 1927 er det i henhold til «Fremmedloven» § 12 bestemt, at opholdstillatelse som politiet har gitt efter lovens §§ 6, 8 og 10, kan omgjøres av Centralpasskontoret. Er opholdstillatelse nektet, kan avgjørelsen ankes inn for Centralpasskontoret. Har vedkommende anket innen 48 timer etterat han er gjort kjent med beslutningen og adgangen til anke, skal avvisning ikke settes i verk før Centralpasskontorets avgjørelse er falt. Når en person nektes opholdstillatelse, bør derfor beslutningen herom og adgangen til anke straks gjøres kjent for vedkommende, og der bør ikke settes en kortere frist i pålegget om å forlate landet eller distriktet enn 48 timer.

Dersom nogen som ikke er norsk statsborger, går fra en stilling ombord i et skib eller luftfartøi, må han ikke gå i land her i riket uten tillatelse av vedkommende politimester (se «Fremmedloven» § 13). Det bemerkes at Handelsdepartementet har instruert mønstringschefene om ikke å avmønstre utlendinger, medmindre politiets samtykke for vedkommende til å gå i land her i riket foreligger. Politiet må imidlertid ved skibes ankomst selv undersøke om utlendinger aktes avmønstreret.

Hvor utenlandske sjømenn kan forlange eller plikter å finne sig i avmønstring i norsk havn, gir dette dem ingen rett til å gå i land i riket. Også i disse tilfeller må tillatelse til å gå i land søkes hos vedkommende politimester. Finner denne ikke å kunne gi tillatelse hertil, blir det skibets eller luftfartøiets sak å ta vedkommende med, eller på annen måte skaffe ham ut av landet. Gir politimesteren tillatelse til at en person som omhandlet går i land, eller går vedkommende i land uten politiets tillatelse, skal skibets eller fartøiets rederi dekke de utgifter som innen 3 måneder blir påført det offentlige ved at han har opholdt sig her i riket og må føres ut. Tilhører skibet eller fartøiet et utenlandsk rederi, bør politiet i almindelighet som vilkår for at vedkommende gis tillatelse til å gå i land, kreve deponert et tilstrekkelig beløp til bestridelse av mulige utgifter som omhandlet. Særlig forsiktighet med å gi tillatelse til å gå i land bør politiet vise når det gjelder sjøfolk som ikke har gyldig pass, og som vil ha vanskelig for å skaffe sig sådant fordi de mangler legitimasjonspapirer eller fordi deres statsborgerforhold er uklart.

Ifølge «Fremmedloven» § 14 må den som ikke er norsk statsborger, ikke søke erhverv ved håndverk eller annen håndtering under reise eller vandring fra sted til sted, medmindre han har særskilt tillatelse til det av politimesteren i vedkommende distrikt. Sådant tillatelse må ikke gis til sigøinere eller andre omstreifere. Den tillatelse som her er omhandlet, bør ikke gis uten i rene undtagelsestilfeller hvor der foreligger særlige omstendigheter som taler herfor, og den må under ingen omstendighet gis til personer som antas i en eller annen henseende å være mindreverdige. Politiet bør i tvilstilfelle forelegge spørsmålet om hvorvidt tillatelse som omhandlet skal gis, for Centralpasskontoret. Man henleder oppmerksomheten på at der kreves ny tillatelse for hvert politimesterdistrikt som vedkommende søker erhverv i.

I henhold til bestemmelsene i lovens § 14 annet avsnitt, jfr. kongelig resolusjon av 26 september 1927, må den som ikke er norsk statsborger, ha tillatelse av Justisdepartementet for å kunne gi eller delta i dramatiske forestillinger. Denne bestemmelse er kommet inn i loven for å skape et vern for norske teaterinteresser mot konkurranse fra dårlige utenlandske teaterselskaper m. v. Angående forståelsen av uttrykket «dramatiske forestillinger» henviser man til lov av 22 mai 1875 om adgang til å gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v., som fremdeles vil komme til å gjelde også for utenlandske skuespillere. Såfremt politiet er i tvil om hvorvidt en forestilling må anses som «dramatisk forestilling» i henhold til lovens bestemmelser, bør saken forelegges for Justisdepartementet til av-

20 desbr. gjørelse herav. Ansøkninger om tillatelse som her omhandlet skal inneholde opplysning om hvilke personer der omfattes av dem. De innsendes gjennom Centralpasskontoret.

Fremmedlovens § 26 bestemmer at Kongen kan gi nærmere regler om hvorledes der skal gjøres med melding til folkeregistret og med melding efter fattiglovens § 19 når nogen har sendt melding til politiet efter denne lov. I henhold hertil og til kongelig resolusjon av 26 september 1927 bestemmer departementet herved, at utlending som har avgitt melding til politiet efter den nye fremmedlov og de forskrifter som er utarbeidet med hjemmel av den, ikke behøver å gi melding til folkeregistret eller efter fattiglovens § 19. Hvor vedkommende utlending flytter til eller fra en kommune som har opprettet folkeregister, eller skifter bopel i en sådan kommune, skal politiet underrette dette om flytningen. Underretningen sendes samme dag som meldingen mottas, og gis på «Fremmedkontrollskjema B».

Utlendingers plikt til å melde sig til vedkommende folkeregister ved de almindelige folketellinger berøres ikke av disse bestemmelser, og heller ikke utlendingers plikt til å gi melding til vedkommende folkeregister om de medlemmer av deres husstand som er norske statsborgere.

20 desbr. **Rundskrivelse** fra Justisdepartementet til politimestrene.

Fremmedloven. Rundskrivelse nr. 6.]

Registrering av utlendinger m. v.

Utlendinger som ikke har meldeplikt.

Ifølge § 22 i lov av 22 april 1927 om utlendingers adgang til riket skal den som gjør sig en næring av å drive herberge (hotell, pensjonat, losjibus eller lign.), føre nøiaktig bok over de personer som han har i natteherberge, og gi politiet skriftlig melding om dem. Denne melding skal, hvad enten den gjelder norske statsborgere eller utlendinger, gis på «Fremmedkontrollskjema C». Dette skjema inneholder rubrikker for vedkommende persons fulle navn, fødselsår og -dag og fødselssted, stilling, hjemsted, nasjonalitet, siste opholdssted, bestemmelsessted og, for såvidt angår utlendinger som ikke er bosatt i Norge, hensikten med oppholdet her. Meldingene skal dateres og undertegnes av dem som plikter å avgi dem. Der skal være rubrikker for de samme opplysninger i de bøker som i herbergene føres over reisende. De bøker som for tiden brukes, kan dog benyttes til de er utskrevet.

Meldingene skal i byene være avgitt til politiet innen kl. 10 formiddag og i landdistriktene innen 24 timer efter den reisendes eller fremmedes ankomst. Hvor vedkommende bor mere enn

3 km. fra politimesteren eller lensmannen, er det dog tilstrekkelig 20 desbr. at meldingen innen nevnte frist er avlevert til postvesenet. Hvis meldingen mottas av lensmannen, skal denne uopholdelig sende den videre til politimesteren.

Det må påses strengt overholdt at de her omhandlede meldinger blir avgitt, og at dette skjer punktlig. Undlatelse av å gi foreskrevne melding er straffbar i henhold til straffelovens § 334 og § 339¹.

På grunnlag av de meldinger som politiet i henhold til foranstående mottar, skal der føres et alfabetisk register over alle utlendinger som ankommer til vedkommende politimesterdistrikt, og som ikke straks blir registrert i fremmedregistret (se nedenfor). Da det skjema som meldingene avgis på, er et enkeltmannsskjema, hvorav der utfylles et eksemplar for hver reisende som ankommer, kan politiet sette skjemaene direkte inn i kartoteket i stedet for som nu å overføre opplysningene i de mottatte meldinger til særskilte kort. Forinnen skjemaene settes inn i kartoteket, må det imidlertid påses at de er utfylt med tydelig håndskrift, som uten vanskelighet kan leses. Skulde et skjema i denne henseende lide av mangler, som ikke politiet selv kan avhjelpe, kan politiet forlange det omskrevet av den som har avgitt meldingen.

De skjemaer som anbringes i det her omhandlede register, bør fjernes fra dette etterhvert som de ikke lenger kan antas å ha noen interesse. En skjønnsom utrenskning bør finne sted fra tid til annen.

Utlendinger som har meldeplikt.

Angående utlendingers meldeplikt henvises til departementets rundskrivelse av idag om «Opholdstillatelse».

Over alle utlendinger som er meldepliktige og som får opholdstillatelse, skal der føres særskilt register (fremmedregistret). Dette skal omfatte så vel utlendinger der får opholdstillatelse på bestemt tid og gis meldebevis, som utlendinger der får opholdstillatelse på ubestemt tid og gis opholdsbok.

Registreringen utføres ved hjelp av de såkalte «Fremmedregisterkort». Disse er trykt etter et noget annet skjema enn tidligere, samtidig som endel av teksten av plasshensyn er overført til kortets annen side. Dets format er bibeholdt. «Fremmedregisterkortet» skal, foruten de samme opplysninger som kreves i «Fremmedkontrollskjema C», også inneholde opplysning om hvor vedkommende tidligere har opholdt sig i Norge (samtlige steder), når og av hvem meldebevis eller opholdsbok er utstedt, om vedkommende er gift og i tilfelle med hvem, og navnene på de barn han i tilfelle har. Rubrikken for opplysninger om hensikten med opholdet i Norge skal angi hvilket arbeide vedkommende

20 desbr. har og hos hvem, samt arbeidstillatelsens datum og varighet (se departementets rundskrivelse av idag om «Arbeidstillatelse»). Kortene skal etterhvert suppleres med de nye data om vedkommende utlending som blir politiet bekjent. Skal der noteres data som kortene ikke har særskilt rubrikk for, som f. eks. straffer, gjøres notater herom i anmerkningsrubrikken.

Ektefeller gis hver sitt kort. Likeledes utferdiges særskilt kort for hvert barn. Barn som ikke har fylt 21 år, føres derhos med navn på begge foreldres kort. Hvis nogen av familiens medlemmer er norske statsborgere, uten å være i besiddelse av fremmed borgerrett, utferdiges ikke særskilte kort for dem.

Registret skal føres alfabetisk, men det må sørges for at der has oversikt over hvilke opholdstillatelser som utløper til enhver tid. Hvis registret er så stort at det for oversiktens skyld er nødvendig, bør der ved siden av føres et såkalt forfallsregister, hvor kortene ordnes etter datoen for opholdstillatelsens ophør. Kortene i dette forfallsregister behøver ikke å inneholde annet enn vedkommendes navn og datoen for opholdstillatelsens ophør.

Fra tid til annen bør fremmedregistret gjennomgås og en utrenskning finne sted.

Ved siden av dette fremmedregister og politikammerets almindelige journal antas det ikke for tiden nødvendig å føre nogen særskilt protokoll over de utlendinger som melder sig i henhold til meldeplikt.

Når en utlending er meddelt opholdstillatelse og der er utferdiget registerkort for vedkommende, skal avskrift av dette straks tilstilles Centralpasskontoret til innsettelse i dettes centralregister, der skal omfatte alle utlendinger som har opholdstillatelse her i landet. Hvis vedkommende ikke har arbeidstillatelse, skal avskriften av registerkortet være ledsaget av nærmere opplysninger som viser hvorfor opholdstillatelse er gitt, hvis ikke dette fremgår av registerkortets opplysning om hensikten med opholdet. Enhver endring eller tilføielse av betydning som gjøres i det opprinnelig utferdigede registerkort, skal likeledes straks meddeles Centralpasskontoret. I anledning av centralregistrets opprettelse skal derhos avskrift (på de nye skjemaer) av samtlige eldre registerkort i politikamrenes fremmedregistre snarest innsendes til Centralpasskontoret. Dette gjelder dog alene kort for utlendinger som fremdeles er bosatt i distriktet. Innsendelsen kan foregå etterhvert, men må være tilendebragt innen utgangen av juni måned 1928.

21 desbr. **Skrivelse** fra Handelsdepartementet hvorved i henhold til § 25 i lov om havne- og ringevesenet m. v. av 10 juli 1894 og kongelig resolusjon av 21 oktober 1927 meddeles

stadfestelse som gjeldende inntil videre på de av Kristiansand 21 desbr.
bystyre av 6 desember 1927 vedtatte nye vedtekter
for bruken av ild og lys i Kristiansands havn.

Vedtektene er overensstemmende med vedtektene for
Arendal, inntatt i Lovtidende 1ste avdeling nr. 39 for i år,
side 862, når undtas, at i § 1 f og i § 5 er ordene «eller i
tilfelle vedkommende havneopsyn» sløifet.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet angående særbe- 21 desbr.
stemmelser for motorvognkjøring i Hedmark
fylke.

I henhold til lov om motorvogner av 20 februar 1926
§ 19, annet ledd, bestemmes herved følgende som gjeldende
inntil videre:

Over etternevnte broer må der ikke kjøres motorvogn
som i fullt lastet stand veier mere enn:

2500 kg. forsåvidt angår

Hamar bro i Vang og Stange,

Flakstad bro i Vang,

Nybergsund bro i Trysil,

Sander bro i Sør-Odal,

Neby bro i Tynset,

Steien bro i Alvdal.

3000 kg. forsåvidt angår

Elverum bro i Elverum.

Møtning på Elverum bro av motorvogner eller av motor-
vogn og hestekjøretøi er forbudt. Herfra undtatt motor-
sykkel uten sidevogn.

Hastigheten for motorvognkjøring på ovennevnte broer
må ikke overstige 15 km. i timen. Denne bestemmelse
gjelder dog ikke motorsykler.

Foranstående bestemmelse trer i kraft straks.

Samtidig opheves alle tidligere fastsatte særbestemmelser
for kjøring med motorvogn og motorsykkel på hovedveier
og hovedveibroer i Hedmark fylke forsåvidt de ikke allerede
før er ophevet, nemlig:

1. Kongelig resolusjon av 14 juni 1913 om innskrenk-
ninger i og forbud mot motorvognkjøring på endel
hovedveier og hovedveibroer i Hedmark fylke.
2. Kongelig resolusjon av 25 februar 1916 angående bestem-
melser for motorvognkjøring over Hamar bro.
3. Kongelig resolusjon av 29 juni 1918 angående nedset-
telse av hastigheten for motorvognkjøring på hovedveien
langs Engersjøen i Trysil og Engerdal herreder.

- 21 desbr. 4. Kongelig resolusjon av 8 oktober 1920 angående nedsettelse av hastigheten for kjøring med motorvogn og motorsykkel på hovedveistrekningen imot grense-Jordet i Trysil.
5. Kongelig resolusjon av 18 november 1921 angående nedsettelse av hastigheten for motorvognkjøring på 3 hovedveistrekninger i Stange herred.
6. Kongelig resolusjon av 9 desember 1921 angående forhøielse av maksimalhastigheten for motorvognkjøring innen Elverum Leir.
7. De av Arbeidsdepartementet under 12 februar 1925 fastsatte bestemmelser om maksimalhastighet for motorvognkjøring på endel hovedveistrekninger i Åsnes herred.

22 desbr. **Skrivelse fra Justisdepartementet.** Ifølge bemyndigelse, gitt ved kongelig resolusjon av 16 januar 1925, har departementet i henhold til lov nr. 1 av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder stadfestet de av herredsstyret for Eidsberg herred, Østfold fylke, fattede beslutninger av 1 november 1926 og 5 desember 1927, hvorved § 9 i de ved kongelig resolusjon av 26 august 1916 stadfestede politivedtekter for herredet er ophevet likesom samme vedtekts § 5 er gitt følgende tillegg: «Ingen må på offentlig vei kaste papir, glass-skår, spiker, frukt-skall eller annet som kan medføre fare eller ulempe for ferdselen eller virke skjemmende».

23 desbr. **Plakat om foranstaltninger til bekjempelse av potetkreft (Synchytrium endobioticum).**

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

I kraft av lov om bekjempelse av skadeinsekter og plantesykdommer av 21 juli 1916 bestemmes herved:

1. Når landbruks- eller hagebruksfunksjonær i statens eller fylkets tjeneste samt statsmykologen og andre funksjonærer, som Landbruksdepartementet bemyndiger dertil, har erklært potetavling smittet av potetkreft, skal eieren etter påbud av vedkommende funksjonær og under tilsyn av ham eller andre, som dertil antas, uopholdelig tilintetgjøre avlingen eller deler av den samt potetgresset ved brenning eller dyp nedgravning, lagvis med ulesket kalk, og om det kreves foreta desinfeksjon med 2% formalin av potetbinger, redskaper eller andre gjenstander, som har vært i berøring med smittet avling, kfr. lov av 21 juli 1916 § 5, siste ledd og § 6.
2. Fra område som Landbruksdepartementet har erklært smittet av potetkreft (karanteneområde), må poteter, po-

tetgress, gjødsel og kjøkkenavfall ikke føres ut uten med 23 desbr. departementets tillatelse.

3. Innen karanteneområde kan departementet oprette større eller mindre smittesoner og sikkerhetssoner.

Fra smittesoner må ikke føres ut poteter, potetgress, gjødsel og kjøkkenavfall samt sekker som har vært brukt til forsendelse eller opbevaring av poteter. Departementet kan på nærmere vilkår dispensere herfra for transport av ren gjødsel til tilstøtende sikkerhetssone og for transport av poteter, gjødsel og avfall til andre smittesoner. Som særlig smittefarlig gjødsel, for hvilken dispensasjon ikke vil bli gitt, regnes gjødsel fra husdyr foret med rå poteter eller rå potetskrell fra smittet avling og gjødsel iblandet rått potetavfall fra sådan avling. Slik gjødsel må ikke brukes på jord som anvendes til potetdyrkning.

Jordbruksredskaper, som har vært anvendt i potetåkrer eller til poteter tillates ikke ført ut fra smittesone uten at gjenstandene under tilsyn som nevnt under punkt 1 er grundig vasket med 2% formalin. Det er ennvidere forbudt å føre ut fra smittesone jord, rotvekster eller planter med påsittende rotdele, som skriver sig fra smittet jordstykke. Som ett og samme jordstykke regnes hager uansett størrelse, småparseller og bruk under 3 dekar.

4. Innen smittesone er det forbudt å dyrke poteter som ikke av departementet er godkjent som immune for potetkreft. I de to første år efter potetkreftens påvisning tillates heller ikke dyrkning av immune poteter på smittet jordstykke. Som et og samme jordstykke regnes også her hager uansett størrelse, småparseller og bruk under 3 dekar. På større bruk hvor all innmark må antas å være smittet, tillates dyrkning av immune poteter i de første to år kun på nybrutt land (d: jord som er brutt op av udyrket land). De nærmere betingelser for dyrkning av immune poteter fastsettes av departementet.

Departementet kan forby potetdyrkning også på bruk, hvor potetkreft ikke er påvist og kan påby at smittet jordstykke gjenlegges til eng.

5. Innen sikkerhetssone bestemmer departementet hvilke områder eller eiendommer i tilfelle skal gå over til dyrkning av immune poteter.
6. Såfremt der i eller utenfor karanteneområde opdages mistenkelige sykdomstegn, som kan befryktes å være potetkreft, er vedkommende eiere eller brukere forpliktet til straks å underrette jordstyret, politiet, en av distriktets

23 desbr. landbruks- eller hagebruksfunksjonærer eller statsmykologen, kfr. lov av 21 juli 1916 § 4. Også nye tilfelle på tidligere smittede bruk må anmeldes.

7. Landbruksdepartementet kan i tilslutning til ovenstående bestemmelser påby ytterligere foranstaltninger til sykdommens bekjempelse og i dette øiemed utferdige nærmere forskrifter.

8. Krav på godtgjørelse for utlegg eller arbeide eller erstatning for skade skal fremsettes for Landbruksdepartementet, politiet eller nogen av de i lov av 21 juli 1916 § 5 omhandlede funksjonærer innen 6 måneder efterat utlegget, arbeidet eller skaden har funnet sted.

9. Overtredelse av foranstående bestemmelser og de forskrifter, som utferdiges i medhold herav og med hjemmel i loven, medfører straffansvar.

Har ulovlig transport av gjenstand funnet sted, kan så vel mottager som avsender straffes.

10. Denne plakat trer i kraft straks.

Samtidig opheves plakat av 8 september 1916 om foranstaltninger til bekjempelse av potetkreft, og plakat av 20 mai 1921 om forandringer i forannevnte plakat.

Gitt på Oslo slott den 23 desember 1927.

Under Vår hånd og rikets segl.

HAAKON

(L. S.)

Ivar Lykke.

B. Rolsted,
kst.

23 desbr. **Kongelig resolusjon**, hvorved bestemmes:

I. I henhold til § 11, jfr. § 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 og § 3 i lov om særegne foranstaltninger mot tuberkuløse sykdommer av 8 mai 1900 meddeles approbasjon på vedtak av herredsstyret for Røldal herred, Hordaland fylke, i møte 26 november 1927 om nye almindelige helseforskrifter og forskrift om meldeplikt ved tuberkuløse sykes flytning.

II. De ved kongelig resolusjon av 4 februar 1893 approberte almindelige helseforskrifter for Røldal herred opheves fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

De i post I omhandlede nye helseforskrifter m. v. er sålydende:

1. kapitel.

Om tilsynet.

§ 1. Herredet skal være delt i helsekretser med hver sin tilsynsmann valgt blandt medlemmene av helserådet. Tilsyns-

mennene har hver i sin krets en særlig plikt til å påse at helse- 23 desbr.
forskriftene blir overholdt. Tilsynsmennene velges i første helse-
rådsmøte etter hvert nyvalgt herredsstyre og gjør tjeneste til
næste valg.

2. kapitel.

Om bygningsvesen, boliger og verksteder.

§ 2. Ved opførelse eller påbygging av hus skal anmeldelse
gjøres til tilsynsmannen i vedkommende krets.

Følgende blir da av ham å påse iaktatt:

- a. Bebyggelsen skal ordnes således at beboelsesrummene får
mest mulig sol og lys.

Beboelseshus skal ha en avstand av minst 8 m. fra uthus.

- b. Huset skal settes på tørr, vel avgrøftet grunn, hvorfra
matjorden er fjernet. På tun og gårdsplass skal fordyp-
ninger utfylles, så at der ikke dannes vann- eller sølepytter.
- c. Grunnmurens høide må være minst 30 cm. over grunnen.
Hvor der ikke er kjeller skal der være 2 trekkhull i muren,
hvert minst 150 cm.² stort. Over grunnmuren skal der
legges isolasjonsbelegg.
- d. Gulvet i nederste etasje skal være dobbelt med tørr fyll
eller tjærepapp mellem.
- e. Ethvert beboelsesrum som ikke har skråtak, skal være minst
2,50 m. høit. Når loftsrums (lemmen) innredes med skråtak
og benyttes til beboelse, skal høiden ved skråtakets laveste
del være minst 1,50 m., ved skråtakets høieste del minst
2,50 m.

I ethvert beboelsesrum skal der være minst 1 vindu som
kan åpnes. I eldre beboelsesrum som ennå ikke har sådanne
opslagsvinduer, skal minst ett sådant anbringes innen 1 år,
etterat disse forskrifter er approbert. Vindusflaten i et
beboelsesrum må ikke være mindre enn $\frac{1}{10}$ av gulvflaten.

- f. Kjellere skal være tørre, rene og luftige og skal uten spesiell
tillatelse av helserådet ikke benyttes som soverum eller
alminnelig beboelsesrum.
- g. Hvor kokeovn benyttes i beboelsesrum skal der sørges for
at der anbringes hensiktsmessig innretning til bortledning
av dampen.
- h. For eldre bygninger kan helserådet, når det av sanitære
grunner finner det paakrevet, i det enkelte tilfelle påby
de nødvendige forandringer.

§ 3. Finner helserådet noget bebodd hus eller annet op-
holdssted for mennesker å være skadelig for helsen på grunn
av mangel på lys eller luft, ved fuktighet, urenslighet, over-

23 desbr. fylling av mennesker eller av annen grunn, kan det forby at huset eller rummet brukes inntil manglene er rettet.

§ 4. Husdyr — undtagen hund og katt — må ikke opholde sig i beboelsesrum.

§ 5. Aktes bedrift satt i gang som ved stank eller giftige gassarter kan forurense luften, eller som det på annen måte kan være frykt for vil bli til skade for arbeidernes eller naboenes helse, skal planen på forhånd forelegges for helserådet og vedkommende være pliktig til både ved anlegget og driften å rette sig efter de bestemmelser som helserådet gir for å fjerne sanitære misligheter.

Bedrift av dette slags som er i virksomhet skal være underkastet helserådets tilsyn, og vedkommende har både ved anlegget og driften å rette sig efter de bestemmelser helserådet til enhver tid gir for å hindre sanitære misligheter.

§ 6. Arbeidsrum og verkstedslokaler er underkastet helserådets tilsyn og de bestemmelser det måtte gi for å hindre sanitære misligheter i det enkelte tilfelle. Helserådet kan kreve anbragt de ventilasjonsinnretninger som det finner nødvendig.

3. kapitel.

Om utvendige rum, avfall, gjødsel.

§ 7.

- a. Til ethvert beboelseshus skal være et privet. Privetet må ikke ha avsig til beboelseshus, matbod, allfarvei eller til sted der det tas vann til mennesker eller dyr, og må ligge minst 10 m. fra disse.

For større bygninger som leiegårder, fabrikker, arbeiderboliger, kirker og lignende, der mange folk bor eller ferdes, skal det være privet i den utstrekning som helserådet til enhver tid finner påkrevet.

- b. Sjøppl og avfall må ikke henlegges på sted, der det medfører sanitære misligheter eller ulemper for eieren selv eller for de omkringboende, og ikke nærmere allfarvei, beboelseshus, matbod eller sted hvor der tas vann til mennesker eller dyr, enn 10 meter.

Det må heller ikke legges på sted som har tilsig til nogen av disse steder.

Huseierene har nøie å påse at avfall efter slaktning ikke kastes rundt husveggen, men i gjødselkjelleren, under vannhuset eller nedgraves. Dyrekadaver skal nedgraves.

- c. Tømming av binger, gjødselhauger, søppelkasser, avfallsdynger o. l. skal skje så ofte at overfylling, stank eller annen ulempe undgås.

4. kapitel.

23. desbr.

Om drikkevann og brønner.

§ 8.

- a. Bekker, elv eller opkomme, der det tas vann til mennesker eller dyr, må ikke forurenses ved vaskning, badning eller på nogen annen måte, medmindre forurensningen skjer nedenfor det sted, hvorfra vann vanlig hentes. Til bruk for mennesker eller dyr må ikke tas vann på sted som ligger privet, gjødseloplager eller søppelhaug nærmere enn 10 meter eller som har tilsig herfra.
- b. Renvannsbrønner skal på hensiktsmessig måte beskyttes mot overvann; de skal renses hvert år. Renvannsbrønner som ikke er større enn 2 meter på hver kant, skal være stensatt eller på annen måte klædd på sidene, overbygget og forsynt med tettsluttende tilhengeslet lokk. Cisterner for regnvann til bruk som foran nevnt skal beskyttes mot tilsig fra jordoverflaten. De skal være overbygget og forsynt med tilhengeslet lokk.

5. kapitel.

Om næringsmidler.

§ 9. Matvarer og melk skal såfremt det kan undgås ikke opbevares i beboelsesrum. Dersom det ikke kan undgås skal de opbevares i lukket skap. Kar og fat skal være tildekket. Basilleutskiller må ikke befatte sig med matstell. Opstår der i en familie farlig smittsom sykdom må melk eller andre næringsmidler ikke selges.

§ 10.

- a. De som handler med matvarer må sørge for at salgsstedet er rent, luftig og støvfritt. Spyttning er strengt forbudt og plakat herom skal være opslått. Tørrfeining er likeledes ikke tillatt. Gulv og disk skal daglig rengjøres. Vekt og måleredskaper som benyttes ved handel med melk og andre matvarer skal være rene. Det er forbudt å innpakke matvarer i urent papir eller aviser. Kundene må ikke berøre andre matvarer enn dem som de kjøper. I hver butikk hvor der handles med matvarer skal være vaskevann med såpe og rent vann, så betjeningen jevnlig kan vaske hendene.
- b. Til bruk for mennesker må der ikke falbydes, selges eller på annen måte overdras bedervede eller sundhetsskadelige nærings- eller nydelsesmidler, og heller ikke bruksgjenstander som kan være skadelige for sundheten derved, at de inneholder giftige bestanddeler.

Det er forbudt å selge nærings- eller nydelsesmidler som er tilsatt noget stoff, som av helserådet anses skadelig for

23 desbr.

sundheten, eller som er skikket til å skjule at vedkommende vare er bedervet.

Inntil de pågjeldende mangler er rettet kan helserådet forby, at der blir solgt nærings- og nydelsesmidler som kommer fra eller falbydes på steder hvor der ikke blir iakt-tatt den tilbørlige renslighet ved varenes tilvirkning, be-handling, opbevaring eller forsendelse. Helserrådet er i øie-med som nevnt i denne paragraf berettiget til å fordre utlevert de nødvendige prøver, som eieren dog kan kreve betalt efter almindelig pris hvis det ikke viser sig nødvendig å skride inn overfor vedkommende vare. Helserrådet kan midlertidig forby salg og annen overdragelse av nærings- og nydelsesmidler som er kommet fra eller selges fra steder, hvor der forekommer tilfelle derunder innbefattet nogen basillebærer, av farlig smittsom sykdom, som kan utbredes med varene.

Hvor det er nødvendig kan helserådets ordfører skride inn på helserådets vegne, men han må snarest mulig fore-legge saken for helserådet. Dette kan beslutte, at varer som finnes skadelige skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommende selgers bekostning.

c. Kjøtt av selvdøde dyr eller av dyr som er slaktet på grunn av sykdom må ikke frembydes til salg uten at det er undersøkt av autorisert dyrlæge, og av ham ved skriftlig erklæring godkjent som anvendelig til menneskeføde.

d. Melk og fløte så vel til salg som til husbruk må særlig behandles med ytterste renslighet. Er de bestemt for salg skal de aldri opbevares i rum, som vanlig benyttes til daglig opphold for mennesker, og heller ikke i soverum. Alle fat og kjøreler må holdes omhyggelig rene. Det er forbudt å føre i handelen melk fra kjøer, som har kalvet for mindre enn 5 dager siden, eller som lider av tuberkulose, miltbrand, jurbetendelse, septicæmi eller andre av feber ledsagende sykdommer.

§ 11. Fjøs hvorfra der leveres melk eller fløte til salgs skal være lyse, rene og vel utluftet. Storrensjøring skal foretas minst 1 gang om året. Kuene skal holdes rene; største renslighet må iakttas med melkekar og melkningen. I ethvert fjøs skal der være vaskefat, vaskevann og såpe, samt rent håndklæ. Den som melker skal være iført rene klær.

§ 12. Bakerier, slakterier, meierier, ysterier og andre pro-duksjonssteder for matvarer må ikke opprettes eller forandres uten først å være anmeldt til helserådet. Det samme gjelder utsalgssteder for matvarer. Lokalene skal til enhver tid stå under helserådets tilsyn, og eierne skal være pliktige til uop-holdelig å utføre de pålegg helserådet måtte finne påkrevet

for å hindre at matvarer forurenses eller bederves. Lokalene ²³ desbr. skal være tilstrekkelig store og lyse og skal holdes godt luftet og rene, og være således innrettet at de lett kan rengjøres.

6. kapitel.

Smittsomme sykdommer.

§ 13. Når tuberkuløs syk skifter bopel skal den fra hvem den syke flytter, og likeledes den til hvem den syke flytter, melde flytningen til helserådets ordfører, senest innen 1 uke.

§ 14. Når en lærer har grunn til å anta at skolebarn lider av utøi, skabb eller annen smittsom hudsykdom, skal han sende barnet hjem og forby skolegang, inntil barnet blir befridd for sitt utøi eller sin sykdom. På samme måte skal skolebarn som av læreren antas å lide av annen smittsom sykdom bli sendt hjem med skriftlig anmodning om, at læge må bli rådspurt.

§ 15. Ethvert tilfelle av farlig epidemisk sykdom skal meldes til helserådets ordfører. Såvidt forholdene tillater skal den syke og den der pleier ham — henne — avsondres. Bruks-gjenstander skal opbevares til desinfeksjon eller straks tilintet-gjøres.

Matvarer skal ikke opbevares i sykeværelset. Rum hvor personer lidende av smittsom sykdom har opholdt sig skal også renses efter helserådets anvisning. Personer der hører til samme husstand som den syke må ikke delta i møter. Barn i samme husstand må ikke besøke skolen, før tillatelse er gitt av helserådets ordfører.

7. kapitel.

Om bevertningssteder, herberger og hoteller.

§ 16.

- a. I bevertningssteder skal lokalene holdes rene og godt utluftet; de skal være vasket hver morgen.
- b. Spyting er strengt forbudt, likeledes tørr feining.
- c. Der må ikke brukes kopper eller glass med skår eller sprekk.
- d. Kopper, glass, tallerkener og andre spiseredskaper skal efter bruk godt vaskes i rent varmt kokevann og derefter skylles i kokt vann.
- e. Det er forbudt å drikke av vannbeholder og vannøse.
- f. Ovenstående regler gjelder også for forsamlingslokaler, for såvidt der foregår bevertning eller servering.

§ 17. Herberger og hoteller.

- a. I ethvert soveværelse tillates kun så mange å sove at der faller minst 10 m.³ luft på hvert individ. Værelset som

- 23 desbr. benyttes skal grundig utluftes hver dag og gulvet daglig vaskes. Hovedrengjøring skal foretas minst 4 ganger om året (for dem som bare har åpent om sommeren 2 ganger).
- b. Sengene skal være forsynt med underlaken og overbredsels med lerretspose. Laken, lerretspose og putevar skal skiftes for hver ny losjerende. Sengklærne skal vaskes minst 4 ganger årlig (for de hoteller som bare har åpent den korte sommersesong bare 2 ganger) og sengen skal stå opslått 3 timer hver dag til utluftning. Spyting på gulvet er forbudt.
 - c. På værelset skal finnes 1 vannkaraffel, 1 vannglass for hver losjerende, vaskefat samt 1 håndklæ for hver person. Håndklæet skiftes rent for hver ny tilreisende.
 - d. Når verten kommer til kunnskap om at en gjest lider av en smittsom sykdom skal han straks melde dette til helse-rådet.
 - e. Privetet skal hver dag efterses og alltid holdes rent.

Kapitel 8.

Om offentlige biblioteker.

§ 18. Ved utlån av bøker fra offentlige boksamlinger skal følgende iakttas:

- a. Bøker må ikke utlånes til personer som lider av smittsom sykdom eller til personer som tilhører husstand innen hvilken der er smittsom sykdom.
- b. Hvis en person som har til låns bøker fra offentlig boksamling blir angrepet av smittsom sykdom, skal bøkene før de utlånes til andre desinfiseres.
- c. Alle bøker i offentlig boksamling skal 1 gang årlig efterses av den som forestår boksamlingen sammen med vedkommende helsekrets' tilsynsmann eller et annet medlem av helserådet. Særlig skitne og utbrukte bøker skal da kasseres.

Kapitel 9.

Om overholdelse av helseforskriftene.

§ 19. Undlater nogen innen den av helserådet satte frist å treffe de foranstaltninger som påligger ham i henhold til helseforskriftene eller de av helserådet lovmedholdig fattede beslutninger, kan helserådet la foranstaltningene utføre på hans bekostning.

Overtredelse av helseforskrifter eller av de med hjemmel av samme gitte forskrifter straffes efter den til enhver tid gjeldende lov.

§ 20. Fra bestemmelser i disse forskrifter kan helserådet 23 desbr. tilstede avvikelser hvor de på grunn av særegne forhold måtte finnes å foranledige uforholdsmessige ulemper for vedkommende.

§ 21. Overtredelse av disse forskrifter plikter ethvert medlem av helserådet eller enhver av dette opnevnt tilsynsmann å melde til helserådets ordfører.

Kongelig resolusjon, hvorved i medhold av § 1, siste ledd i 23 desbr. lov om håndverksnæring av 25 juli 1913 fastsettes følgende:

1. Fra 1 juli 1928 skal loven gjelde i strandstedet Sandnessjøen innenfor de ved kongelige resolusjoner av 23 mars 1909 og 14 mai 1918 fastsatte grenser.
2. De som driver håndverk i Sandnessjøen har for å kunne fortsette den av dem hittil drevne næring uten næringsbrev å melde sig for lensmannen innen 1 juli 1928.

Utgiver: Byråchef M. Hofgaard.

Grøndahl & Søn's boktrykkeri. Oslo.